

C

KATEKISMO

DI 6. 16.

ALO

HEMO KE YELI WOLO,

NYOŃMO WIEMO KUKUDŠI

KE

WADŠEMO WOLO LE.

Bibliothek des
Basl. Misionshauses
Abt. Eingebornensprachen

THIRD EDITION, REVISED

REUSEI

BASEL:
PRINTED FOR THE BASEL MISSIONARY SOCIETY.

C. SCHULTZE, PRINTER.

1874.

This Book contains:

1. A Catechism of Christian Doctrine;
 2. Select Scripture Passages;
 3. The Confirmation Book, used in the Basel Mission on the Gold Coast; — in the Gã or *Akra* Language.
-

The Alphabet employed is that of Professor *Lepsius* of Berlin.

a, e, i, o, u, sound as in the English words
far, best, sit, post, full; á, í, with high tone.

ē=e in English *very, there*.

ō=o in *not, nor*.

ā, ē, ī, ō, ū, are nasal vowels.

ā, ē, ī, ō, ū, are long vowels;

aa, āā, ēē, ee, ... ditto in negative verbs;

aä, āä, oö, oö, are used in other cases.

ñ=ng in *sing*.

š=sh; tš=ch in *chin*; dš=j, or g in *gin*.

f, a sound between *sh* and *f*.

G137035

AF/PL8191.1413

Africana cases

NIIBIMO SOLEMO MLI

FAIKPAMO KE DŠOMO.

W_o-Nontš_o Iesu Kristo drom_o l_e,
K_e Nyoñmo suom_o l_e,
K_e Mum_o kroñkroñ nanyob_o l_e
K_e nyefiã abĩ ši! Amen.

W_o s_o l_e!

O Nontš_o Iesu Kristo, bo moni dšĩ gbal_o kpetenkple
k_e mei ní y_o kroññ l_e atš_ol_o l_e, ni bodientš_e ogbeke-
biiaši, beni oye afii nyoñma k_e enyo l_e, ota ši y_e tš_ol_oi
ateñ y_e solem_owe l_e, koni oboame toi ni obiam_e ii:
wobabua w_ohe na y_e owe l_e, koni w_onu noni d_e w_o-
hem_o k_e yeli šišit_o k_e Nyoñmo dšam_o he tš_om_o, alo
Kristofoi ayiwalaherem_o Nyoñmo dšam_o l_e he yitš_o-sãdšĩ
l_e; ši dšee no k_ek_e, ši w_oba bi_e n_e, koni abiw_o nii y_e
n_ek_e sãdšĩ n_e ahew_o ni an_o-mãm_ow_o y_e oniil_e mli hã
w_oyiwalaherem_o l_e. Nohew_o l_e w_oñkpao fai: n_o Mum_o
kroñkroñ drom_o ohãw_o y_e n_ek_e niitšum_o n_e mli. Gblem_o
w_ohieñmeii, koni w_ona omla l_e mli nakpenii l_e; gblem_o
w_of_e w_otšuiian; gblem_o w_odfeñm_o, koni w_ony_eo w_onaã
owiemo kroñkroñ l_e na dãne, koni k_edšĩ an_ow_o amã-
m_o bofoi l_e k_e gbal_oi l_e ašišidš_e l_e ní ekont_e dšĩ bo,
Nontš_o Iesu l_e n_o, ni an_ow_o ato k_e-dš_e Satan k_e dš_e
neñ šišium_o l_eñ dšogbã l_e, w_onã w_ohem_o k_e yeli nagb_e
ní dšĩ w_osusumai ayiwalaherem_o l_e. Amen.

Wọ-Tšẹ ní yọ ñwei:
 Ogbei ẹ he atše!
 Omantšeyeli ẹ aba!
 Afe noni osumoo ye šikpoñ ẹ nọ,
 take afeọ ye ñwei ẹ.
 Hāwọ ñmenẹ wọdā ñmā!
 Ni oke wọnọtōmọi ẹ afawọ,
 tamọ boni wọke-faā meì ní tōọ wọnọ ẹ!
 Ni okewọ akaya kā ẹ mli!
 Ši dšiemowọ ke-dše efoñ ẹ mli!
 Ši onō dši mantšeyeli ẹ, ke hewale ẹ,
 ke anumnyam ẹ, ke-yaši nanọ!
 Amen.

Nagbē Dšomọ.

1.

Iehowa adšoo ni etoö!
 Iehowa ahā ehie akpe ye onọ, ni edroö!
 Iehowa awo ehie nọ ye onọ, ni chāo hedšole!
 Amen.

2.

Nyoñmo hedšole ní fe dfeñmọ fē ẹ
 Ato nyetšuii ke nyedfeñmonii ẹ
 Ye Kristo Iesu mli!
 Amen.

3.

Iehowa abu okpodšē ke omlibā he
 Ke-dše be ne mli ke-yaši nanọ!
 Amen.

KATEKISMO
ALO
HEMO KE YELI WOLO.

Mlibotemo.

1.

Namo d̄si an̄okwa Kristofonyo?

Moni heo Kristo no yeo ke-d̄se et̄suin̄ fiā, ni abaptisile awo egbei le aml̄i, take Kristo ke: "Moni heo yeo ni abaptisile le, aahere eyiwala; ši moni hee yee le, aabule fo." Marko 16, 16.

Yi I.

Baptisimo.

2.

Meni d̄si baptisimo le?

Baptisimo le d̄si sakramento, lo Nyoñmo wiemo ke okadi, noni Nyoñmo, T̄se le, ke Iesu Kristo, ebi le, ke Mum̄o kron̄kron̄ le n̄o-yeo odase, ake eefe Nyoñmo m̄ob̄nalo ehā moni abaptisio le, ni edromo kron̄n̄ le na le en̄o ehe ešai le f̄e efale ye Iesu Kristo hewo, ni ekele fe ebi ke n̄weinii le f̄e yelo.

3.

Meni wo-Nont̄šo Iesu Kristo ke ye Baptisimo le hewo?

"An̄o hegbe f̄e ahāmi ye n̄wei ke šikpon̄ no. No-hewo le nyeyaä ni nyeyafea d̄šenmād̄ši le f̄e mikasel̄oi, nyebaptisiaame nyewoa T̄se le ke Bi le ke Mum̄o kron̄-

kron le gbei le amlí, ni nyetsōaame, koni ameye nii fiā ní mikenye le nō. Ni na, mi le mikenye ye dā ke-yaši dseñ nagbē le!“ Mat. 28, 18—20.

Ni asañ hū:

“Nyeyaä dse len fē kwa nyeyašiea sanekpakpa le nyetsōa nofēno ní abo le: moni heo yeo ni abaptisile le, aahere eyiwala; ši moni hee yee le, aabule fo.“ Marko 16, 15. 16.

Yi II.

Hemo ke yeli.

4.

Namo no oheo oyeo?

I. Miheo Nyoñmo ní dši Tše ofe le ke űwei ke šikpoñ felo le no miyeo.

Meni dši no?

Miheo miyeo ake Nyoñmo ebomi ke niibonii le fē, ake enō gbomotšo ke susuma, hieñmeii, toii ke henii fē, dfeñmo ke seyomōnii le fē ehāmi, ni esa eto lolo; asañ hū enō atadei ke aspatre, awyi ke tokotai, niyēnii ke niinumōnii, tšu ke we, (nā ke bii,) aboi, koloi ke nii fē efata he edromi dā; eke nii ní hia gbomotšo ke wala fē edfeñ mino babao; ebu mihe ye kai fē mli, ni eba miyi ni esrami ke-to ye nōfoñ fē nōfoñ le he: ni nii ne fē kwa efe ye etše-Nyoñmo mlihile ke mōbōnale le na ekwee misamo ke misale ní mibe le: nii ne fē he hū ní migbena dši, ake madale ši ni mawole ni masōmole ni mabole toi le. Ene ye mli leleñ!

II. Miheo Iesu Kristo, ebinu kome ní efo le, ní dši wo-Nontšo le, miyeo,

III. Moni añole ho ke-dše Mumo kroñkroñ leñ, ni oblayo Maria le fo,

- IV. Ni ena amanehūlū yē Pontio Pilato yinō ni aseñ-
le, egbo ni afūle;
- V. Ekpleke ši ke-te gbohīadše, gbī ní dši gbī ete
le ete ši ekoñ ke-dše gbohī atēñ,
- VI. Ete nwei, ni eyata ši yē Nyonmo ní dši etše ofe
le ninedšurō nō;
- VII. Dšei eedše eeba ni ebakodšo mei ní hīe kāmō
ke mei ní egboi le.

Meni dši no?

Miheo miyeo, ake Iesu Kristo dši anokwa Nyonmo ní
tše le fō yē nano, ke anokwa gbomo hū ní oblayo
kronñ Maria le fō le, ni le dši mi-Nontšo le, moni
kpōmi, gbomo ní eladše ni eye fō le, ni esa chemi ni
edšiemī ke-dše^o ešai fē ke gbele ke abonsam hewale le
mli, ni enē dšee šika ke dšetei na, ši mon leđientše
elá kronkron ní dšra wa le, ke emanehūlū ke gbele,
tše eye bem le, na; koni matšō leđientše enō, ni mahi
ešiši yē emanšeyeli le mli, ni masōmole yē nano dšale,
emūyeli ke hedšole mli: take bō hū ní ete ši ke-dše
gbele mli, ni ehie kää ni eyeo mantše ke-yašio nano le.
Enē yē mli leleñ!

- VIII. Miheo Mumō kronkron le nō,
- IX. Ke Kristo asafo kronkron kome ní yō hefēhe le,
meikronkroñ le ananyobo le,
- X. Ke ešai fā le,
- XI. Ke helo šitē le,
- XII. Ke nano wala le, miyeo.

Meni dši no?

Miheo miyeo, ake minyēñ midientše midfeñmō lo
mihewale na mihe Iesu Kristo, mi-Nontšo le, nō miye
alo miba enō; ši mon, Mumō kronkron le etšō sane-
kpakpa le nō etšemi ke-ba, eke eniikēni le tšo yē minō,

efe mihe kronkron ye anokwa hemọ ke yeli le mli eto; take bo non ni etseo Kristo asafọ mū le fē ní yọ ši-kpon le nọ le ke-baä ni ebuaä amena, ni etsoo ye ameno, ni efeo amehẹ kronkron eto ye Iesu Kristo nõ, ye anokwa hemọ ke yeli ní efe ekome le mli. Ni neke Kristo asafọ non le mli ni enõo mike mei fē ní heo yeo le ahe ešai le fē efaä babao dā, ni nagbē le eetemi ke gbohí fē kwa ši, ni eenõ nanọ wala ebāmi ke heyelilọi le fē ye Kristo mli le. Ene ye mli leleñ!

5.

Me se wonää ye neke hemọ ke yeli ne mli?

Ake abuwọ bem ye Nyonmo hie ye Iesu Kristo hewo, ni anõ Mumọ kronkron le akewo, koni woşole ni wotşe Nyonmo ake wotşe, ni woba wodşen ye ekitaí le ana.

Yi III.

Nontşo solemo.

6.

Te Nontşo le tşowo ake woşole ten?

Wo Tşe ní yọ ũwei!

Te eşişi yo ten?

Nyonmo ke ene ehawo tşui, koni wohe woye, ake le dşi wotşe leleñ ni wohū wodşi ebii leleñ, beni afe ní woke mişe ke tşuidşürõ fē akpale fai, take gbekebii dşudşi kpaä ametşe dşürõ fai le.

Faikpamo I.

Ogbei le afe kronkron!

Te ene šişi yo ten?

Nyonmo gbei le ye kronkron ye ledientşe emli mon; si wokpaä fai ye neke solemo le mli, ake eefe kronkron ye wohū woten.

Te afeḡ enḡ teń?

Ked̄si ad̄sad̄se Nyońmo wiemo le at̄sō krońń ni wōhū wōke-ba wōd̄seń krońń ake Nyońmo bii le: enḡ femo le mli le ye obuawo, Ata d̄šūrō ní yō n̄wei! — Ši ke moko t̄sō nokroko ni ebaa ed̄seń ye Nyońmo wiemo t̄sōmo le na le, le le ebuleḡ Nyońmo gbeḡ le ye woteń: enḡ he buwo he ke-d̄se, Ata d̄šūrō ní yō n̄wei!

Faikpamo II.

Omańt̄seyeli le aba!

Te enḡ šiši yō teń?

Nyońmo mańt̄seyeli le baā ye led̄ient̄se ehewale na, t̄se wōkpaale he fai moń; ši wōkpaā fai ye neke solemo ne mli, ake eeba wōhū wōńō.

Te afeḡ enḡ teń?

Ked̄si n̄wei t̄se le nō e-Mumo krońkroń le ehāwo, ní wōhe ewiemo krońkroń le woye ye edromo le na ni wōba wōd̄seń ye ehie ye benebe le mli ye bie ke d̄semei le dā le.

Faikpamo III.

Afe noni osumo ye šikpoń le no, take afeḡ ye n̄wei le!

Te enḡ šiši yō teń?

Afeḡ Nyońmo dromo suomo kpakpa le na nii le kē, t̄se wōkpaale he fai moń, ši wōkpaā fai ye neke solemo ne mli, ake aafe ye wōhū woteń.

Te afeḡ enḡ teń?

Ked̄si Nyońmo kū yintō ke taomo foń fē na ni et̄ši mei fē ní ekplēē egbeḡ krońkrońfemo le ke emañt̄seyeli le bā le gbe, ed̄sake no d̄ši abonsam ke d̄se neń ke

wodientše wobelō le suomō le. Ni asan kedši ewadšewo ni womāmo ši šin̄n ye ewiemō le ke hemo ke yeli le mli ke-yaši wonagbē le, no dši edromō suomō kpakpa le.

Faikpamō IV.

Hāwo n̄menē wodā n̄mā!

Te enē šiši yō ten?

Nyoŋmo n̄ōō dā n̄mā ehāawō ke gbomei fōdši le fē, tše wokpaale he fai tete; ši wokpaale fai ye neke solemō ne mli, ake eehā woyo se ni wōke šidā ahe wō dā n̄mā le.

Meni dši dā n̄mā šiši?

Nofēno ni hiaā gbomotšo le, take: Niiyēnii, niinu-monii, atadei ke niuhānii, aspatrei ke tokotai, šia ke tšu, šikpon̄ ke koloi, šika ke nii, nā kpakpa, bii kpakpai, webii kpakpai, noyeloī kpakpai ke anōkwafoi, dšen ke maŋyeli kpakpa, hūlū tšō ke nunemō, hedšole, he-wale, tšosemō, wō, nanemei kpakpai, hegbomei anōkwafoi, ke nii.

Faikpamō V.

Ni oke wonotōmōi le afawō, tamō boni wohū wōke-faā meī ni tōō wōnō le!

Te enē šiši yō ten?

Wokpaā fai ye neke solemō ne mli, ake n̄wei tše le akabu wōhe eša le ni ekwa wōfaikpamō ne ye no hewō; etfakē wōsaa nokomeflo ni wokpaā he fai le, ni asan esaawō hū mon; ši womikpale fai, ake enō fē edrowō; edšake dāne wōfeō eša pī ni wōsa fōbu soŋn̄: no ni wō hū wōnō-fa meī ni efewō eša le ke-dšē wō-tšuii amlī, ni wōfeame edšūrō ye suomō na.

Faikpamō VI.

Ni okewo akaya kā mli!

Te ene šiši yo teñ?

Nyoŋmo ekaa mokomoko moñ: ši wokpaä fai ye neke solemo ne mli, ake Nyoŋmo abu wohe ni etowo, koni abonsam ke dše nen ke wodientše wohelo le aka-šišiuwo ni amelakawo ke-ya hiesā, ŋwanedšē, tšuífā ke ešai ke hiegbedšianii krokomei amlī; ni kedši amegba wona tete le, ake woye kōnim kē ni wogbe ta le na.

Faikpamō VII.

Ši dšiemowo ke-dše efoñ le mli!

Te ene šiši yo teñ?

Wokpaä fai ye neke solemo ne mli woke-gbeo na, ake nweitše le akpōwo ke-dše gbomotšo ke susuma gbei kpakpa ke nii ahe niifōdši le fē mli; ni nagbē, kedši wogbele be le eše le, eke hedšole ahā wodše dšen ni enōwo ke-dše neke amanehülū dšo ne mli ke-ba emasei ye nwei ye edromō le na.

Nontšo le solemo le nagbē.

Ši onō dši mantšeyeli le, ke hewale le, ke anumyam le, ke-yaši nano! Amen.

Te ene šiši yo teñ?

Ešiši dši, ake mamā no mi, ake neke faikpamoi ne aňō nwei tše le na, ni ebo toi. Etfake ledientše ewowo kitā, ake wosole neke, ni ewo ši ehāwo, ake eebowo toi. Amen, Amen, no dši: hē, hē, aba mli nakai!

Yi IV.

Nyońmo kitaĩ lẹ.

7.

Meni kitaĩ Nyońmo woọ lẹ?

Eke: Mi dši lehowa, o-Nyońmo lẹ, ní dšico ke-dše Mizraim šikpoń lẹ no, ke-dše nyōdši awe lẹ:

I. Kaná nyońmei křokomei ye mihĩe!

Te ene šiši yo teń?

Ake dša ake woše Nyońmo gbeye ni wošumole ni wodāńle fe nibii fiā.

II. Kafe amagā ko lo noko ní tamọ nii ní yo ņwei, o nii ní yo šikpoń lẹ no, lo nii ní yo nu mli ye šikpoń lẹ šiši lẹ ohā ohe: kadšaame, ni kasōmoame hū; ši mi, lehowa o-Nyońmo lẹ, mi dši Mawu awuńyelo, ní woọ tšemei atōmoi anyōmo ke-tšōo bii anọ ke-yašio yinobii ní dši ete ke mei ní dši edfe ní nyeomi lẹ anọ; ni minaā mei akpei abọ ní sumoomi ni amebuọ mikitāi lẹ amobọ.

Te ene šiši yo teń?

Ake woše Nyońmo gbeye ni wošumole, ní wokadša nokonoko dša lẹ kome keke, ni wosa wodšale ye le-dientše ewiemọ lẹ na, boni edšie ehe kpo etšowo lẹ.

III. Kahĩe lehowa, o-Nyońmo lẹ, gbei amli yaka-yaka; ši lehowa ebuń moni hĩeọ egbei amli yakayaka lẹ bem.

Te ene šiši yo teń?

Ake woše Nyońmo gbeye ni wošumole, ní wokabule egbei lẹ ke musubo, lōmo, kitākāmo, nkōnyayeli,

amalemō ke šišiumō; ši moñ wofāle ye amane fē amane mli, ni wōdšale ni wōwole ni wōdšole ni wōdale ši.

VI. Ohīe ahī hedšomōgbī le nō, ní ohā ehe atše. Gbīī ekpa le otšu nii, ni ofe onii fiā; ši gbī ní dši gbī kpawo le dši hedšomōgbī hā Iehowa, o-Nyoñmo le; no mli le okašsu niitšumō ko, bo, lo obinu, lo obiyo, lo owenu, lo oweyo, lo okoloi, lo ogbo ní yō ogboi le amlī; ši gbīī ekpa Iehowa nō-fe nwei ke šikpoñ, ke nšo ke nofēno ní yō amemli, ni eñō gbī ní dši gbī kpawo le edšo ehe; nohewō ni Iehowa dšo hedšomōgbī le, ni ehā ehe tše le!

Te enē šiši yō teñ?

Woše Nyoñmo gbeye ni wosumole, koni wokagbe solemo, Nyoñmo wiewo šiewo ke ekemo le he guo, ši moñ wōbuame kronkron, wōbo toi ni wōkase ye tšuidšūrō na.

V. Wo otše ke onye, koni ogbīī atše ye šikpoñ le ní Iehowa, o-Nyoñmo le, hāāo le nō.

Te enē šiši yō teñ?

Woše Nyoñmo gbeye ni wosumole, koni wokagbe wofoloi lo wonontšomei ahe guo lo wowoame mlifū; ši moñ wowoame, wosōmoame, wodo amehe ni wōbuame.

VI. Kagbe gbomo.

Te enē šiši yō teñ?

Woše Nyoñmo gbeye ni wosumole, koni wokafe wonanyogbomo efoñ ye egbomotšo lo ewala le gbefān; ši moñ woye wōbuale ni wōherele ye gbomotšo lo wala amanei fē mli.

VII. Kabo adfamañ.

Te ene šiši yo ten?

Woše Nyonmo gbeye ni wosumole, koni woba wotšen ye hetsemo ke tšosemo mli ye wiemoi ke nitišumoi agbefañ, ni wotēn mofemo asumō ewu lo enā ni ebule.

VIII. Kadšu.

Te ene šiši yo ten?

Woše Nyonmo gbeye ni wosumole, koni wokašo wonanyogbomo šika lo enii ye eden lo woke apasaianii ke niyeli yele se; ši mon woye wobuale ye enii ke ehe kwemo gbefañ, ni efere, ni wabu he wohale.

IX. Kaye amale odase ye onanyo hewo.

Te ene šiši yo ten?

Woše Nyonmo gbeye ni wosumole, koni wokamale wotšo wonanyogbomo, lo ni wokele aye kotompō sane, lo wotšo esegbe, lo wonyie ešiši, lo wowie ehe efon woke-fite egbei; ši mon wona wohale, wowie ehe ekpakpa, ni woke nii fe atšo ekpakpa mli wohale.

X. Ohie akako onanyo šia no; ohie akako onanyo nā no, alo ewenu lo eweyo lo etšina lo etedši, alo noko ni dši onanyo nō!

Te ene šiši yo ten?

Woše Nyonmo gbeye, ni wosumole, koni woke nā fon akadi wonanyogbomo wofasenii lo šia se, lo woke sane kodōn ni tamō dšale sane ašo ye eden; ši mon woye wobuale ni eto. — Wosa wokalaka enā lo ewebii lo ekoloi tete ke-dše ehe, lo wofite ameyin lo wošo ye eden; ši mon wowie wotšōame, ni amehi enō, ni amētšu amegbenanii le.

8.

Meni Nyońmo ke ye neke kitai le ahe?

Nyońmo boõ koko, ake eebu mei fe ni toõ neke kitai ne anõ fo. Nohewo le dsa ake woše emlifũ le gbeye ni wokafe esa woši neke kitai ne. Ši esa ewoo edromo ke niikpakpai fe ši ehää mei fe ni yeõ nakai kitai ne anõ. Nohewo ni dsa ake woosumole hũ ni woõõõ wõhie wõfõ enõ ni woke wõtšui fe aba wõdšen ye ekitai le ana.

9.

Meni hewo ake Nyońmo mla le ehawo le?

Tšutšu le ake-hawo, koni woke-na wohe esa le ana ye Nyońmo hie. Noni dši enyo le, koni wona niitšumoi ni sa Nyońmo hie ake woše ni woke-ba wõdšen ye Nyońmo hie le ana.

10.

Aso wõnyõ Nyońmo mla le nõ woye kwrã?

Dabi; ši, take boni afowo ni woyõ ne, ešafeloi ke meifõdši dšiwõ; nohewo le woniitšumoi kpakpai tete ehii ke-wulaa ši. Ši Nyońmo, tše le, beni afe ni aye abuawo hewo le, enõ Iesu Kristo, ebi kome ni efõ le, ni feko esa ko dã ni eye Nyońmo kitai le fe nõ kwrã le, ekewõ. Nohewo le, keđši wohe Iesu Kristo nõ woye le, Nyońmo dšeo edromo krońõ le mli ebuowo ye Iesu Kristo hewo, ake woye ekitai le fe nõ.

11.

Ši bele meba ni wõtšu niitšumoi kpakpai mo?

Dšee ake woke woniitšumoi kpakpai ato esa nã-dšian ni wonã nano wala; edšake Kristo kome ni eto

wōhe eša le nādšian ni ená nano wala ehāwo. Ši ene hewo moñ ní wotšu niitšumoi kpakpai, ake wōke-ye wōhemo ke yeli le he odase, ni wōda wō-Nontšo Nyoñmo šì ye edšūrōfemoi le ahewo.

Yi V.

Nontšo niyēnii.

12.

Meni titri ake-wo wōhemo ke yeli hewale?
Ake wō-Nontšo Iesu Kristo niyēnii le.

13.

Meni dši Nontšo Iesu Kristo niyēnii le?

Nontšo niyēnii le dši sakramento ke Nyoñmo wiemo okadi, no mli ni Kristo nō egbomotšo ke elá dientše le ekeowo ye abolo ke wein le noñ mli, ni enō-mā nō mi ehāwo, ake wōye wōhe ešai fā ke nano wala.

14.

Meni Nyoñmo wiemo ke ye Nontšo niyēnii le ahewo?

Wō-Nontšo Iesu, nakai nyō leñ nōñ ní atšō ese-ge le, ekō abolo, ni eda šì, ni ekūmo mli, ni enō-hā ekaseloi le, ni eke:

“Nyehea nyeyea! ene dši migbomotšo ní añō-hā ye nyehewo. Nyefea ene, ni nyenō-kaimi.”

Nakai noñ hū ewo kpulu le ye niyēnii ase, ni eda šì, ni enō-hāame eke:

“Nyefē nyenua eko; edšake ene dši milá le ní dši kpāñmo hē le nō le ní añō-fie šì ahānye ke mei pī ye nyehē ešai fā hewo le. Nyefea ene, šiabō ní nyeanu le ni nyenō-kaimi.” Mateo 26, 26–28. Luk. 22, 19, 20.

15.

Meni dši neke niyēnii le senamo?

Ene wonaä ye wiemoi le amlī nī ke ake: "Anō-hānye ye nyehe ešai fā hewo"; edši ake neke sakramento ne mli le anō ešai fā, wala ke hedšole ahāwo ye neke wiemoi ne ana. Etfake moni anō ehe ešai afale le, enā wala ke hedšole hū.

16.

Te afe ten nī gbomotšo niyeli ke numo le atšu nakai nibii wudši le?

Dsee niyeli ke numo ni efe mon, ši wiemoi le nī aumā ne: "Anō-hānye ye nyehe ešai fā hewo" le; ni neke wiemoi ne fata niyeli ke numo le he ni amedši sane titri ye sakramento le mli; ni moni heo nakai wiemoi le yeo le, le le eye noni ametši ta ke boni ameke, nī dši ehe ešai fā le.

17.

Namo he neke sakramento ne boni sa le?

Buadayeli ke gbomotšo le samo dši hewohewo tšosemo nī sa mon. Ši kēle no dši moni sa krede ni esa ehe leleñ le, moni heo neke wiemoi ne eyeo ake: "Anō-hānye ye nyehe ešai fā hewo" le. Ši moni hee neke wiemoi ne eyeo, lo edseo nwane le, esaa ni asan esako ehe; edsake neke wiemoi ne: "Anō-hānye" le, tšuii nī heo yeo le soñn nī ehiale.

Yi VI.

Sanekpakpa šiemo le.

18.

Namo deñ ni Kristo enō sanekpakpa šiemo le ewo?

Etsūdši ní etole aden.

19.

Meni eke ye ameniitsumo le hewo?

Eke ake:

"Moni boonye toi le, eboomi hū toi; ni moni kwaä-nye le, ekwaämi hū; ši moni kwaämi le, ekwaä moni tšumi le hū." Luk. 10, 16.

Ni esa eke Petro, ekaseloi le aten mokome, ake:

"Mañō nwei mantšeyeli le na samfei le mahāo; ni nofēno ní oofi ye šikpoñ le no le, aafi ye nwei; ni nofēno ní oofene ye šikpoñ le no le, aafene ye nwei." Mateo 16, 19. 18, 18.

Ni esa eke ekaseloi le hū ake:

"Nyehea Mumō kronkron le; mei ahe ešai ní nye-añō-faame le, añō-faame; ni mei ahe ešai ní nyeke-ato le, añō-to." Ioh. 20, 22. 23.

NYOŃMO WIEMO KUKUŠDI.

Mlidša I.

Kukudši ní tšōo bōni sa akē aheo ayeo.

NyoŃmo bō dšēñ fē.

1. Šišidšē mli lē NyoŃmo bō ņwei kē šikpoñ. Ni šikpoñ lē fe eflo kē amamfō; ni duñ yō bu kwōñkwōñ hiē, ni NyoŃmo Mumō bu nui lē ahie. Ni NyoŃmo kē: La aba! ni la ba. 1 Mose 1, 1-3.

Ebo gbomo hū —

2. Iehowa NyoŃmo kē šikpoñsū šō gbomo, ni emu wala mumō ewo egūgō mli, ni gbomo tšō wala susuma. 1 Mose 2, 7.

ye hedšole kē dšalē mli.

3. NyoŃmo bō gbomo lē ye esubañ lē nō; NyoŃmo subaň lē nō ebōlē ye; nū kē yō ebōame. 1 Mose 1, 27.

Ši abonsam lakamō hewō lē amekē amesešibii lē gbe eša kē fitemō mli.

4. Gbomo kome nō ni eša lē tšō-ke-ba dšē leñ, ni eša lē nō gbele lē tšō ke-ba, ni neke ni gbomei fē mli ni gbele lē tšō ke-foñ, no nō ní amefē amefe eša ye lē. Rom. 5, 12.

5. Nyemi lē, moko nyēñ ekpōlē po,
Lo ní echā NyoŃmo eyinii lē;
Ši amesusuma kpōmōnii dšra wa tšō,
Ni eefō kē-ate nanō. Lal. 49, 8. 9.

Ši Nyoŋmo naame mōbo ni eto eyiñ ake eeye eebuaame.

6. Nyoŋmo sumo ake meikomei aladše, ši mei fē aba tšakemo mli mon. 2 Petr. 3, 9.
7. Nyoŋmo tao gbomei fē yiwala eherye, koni ameba anokwale he niilē le mli. 1 Tim. 2, 4.

Ehere woyiwala ye e-Bi le hewo.

8. Neke Nyoŋmo sumo dše le, ake enō ebi kome ni afo le ehā, koni mofēmo ni heo eno yeo le hie aka-kpātā, ši enā nano wala mon. Ioh. 3, 16.
9. No mli Nyoŋmo suomo le pue ye, ye womli, ake Nyoŋmo etšu ledientše ebi kome ni afo le ke-ba dše len, koni wonā wala ye ehewo le. 1 Ioh. 4, 9.

Bi le damo woke Nyoŋmo teñ.

10. Mokome dši Nyoŋmo, mokome hū dši Nyoŋmo ke gbomei atendāmo lo ni dši gbomo Kristo Iesu le, moni nō ehe ehā ye mei fē akpōmo hewo.
1 Tim. 2, 5. 6.
11. Kristo Iesu tšō nā ni dše Nyoŋmo nō ke dšale ke hetsumo ke kpōmo ehāwo. 1 Kor. 1, 30.

Ewo wōhe ešai anyōmo le efō ledientše eno.

12. Nyoŋmo nō moni lee eša le etšō eša ehāwo, koni wo le, wotšōmo Nyoŋmo dšale ye emli. 2 Kor. 5, 21.
13. Lelen: wōhela le, le le etere,
Ni wōhedšramoi le hū, ewoame.
Ši wo le, wōbule ake moko ni ayile,
Ni Nyoŋmo pile ni ewole amaneñ:
Ši le le, aṗlale ye wōniifōdši le ahewo,
Ni atfiale nii ye wōtōmōi le ahewo;
Agbla etoi le, ni wōna hedšole,
Ni ehfadši le ake-tšawo. Ies. 53, 4. 5.

No mli woná wohe ešai fa ke hewalewō ye, koni wofe dšaloj.

14. Nyedaä tše le ši, moni sawo ní wosa mei kronkroi awofaseniyyeli mlidšā le ye la le mli, moni dšiewo ke-dše duñ hegbe le mli, ni ekewo to esuomō bi le mañtšeyeli le mli le, mo mli ní woyo kpōmō le ye elá le hewo, noni dši wohe ešai fā le. Kol. 1, 12-14.

Kristo niitšumō ne tšōo wodientše wonō ye hemo ke yeli na.

15. Nohewo le wosusuo ake anōo hemo ke yeli abuo gbomo bem ni ašio mla niitšumoi. Rom. 3, 28.

16. Dromō le anō-here nyeyiwala ye hemo ke yeli le hewo, ni ene le, dšee nyemli edše, Nyoñmo nōkēnō le ni, dšee niitšumoi amlī edše, koni moko akafā
Efes. 2, 8. 9.

Nyoñmo na blemabii le hū he tšui ye amehemo ke yeli hewo.

17. Abraham he Nyoñmo eye, ni abu no dšale abāle.
Rom. 4, 3.

18. Ši mei abo ní herele le, ehāame hegbe, ake amefe Nyoñmo bii, mei ní heo egbei le no yeo le; mei ní dšee lá lo helo suomō lo nū suomō, ši Nyoñmo mli moñ ni afoame ke-dše. Ioh. 1, 12. 13.

Tšuitšakemo tšōo hemo ke yeli hie.

19. Be le eba mli, ni Nyoñmo mañtšeyeli le eše ši etā: nyetšakea nyetšuiiañ, ni nyehea sanekpakpa le no nyeyea! Marko 1, 15.

20. Ohie atšē, bo moni owoj le, ni ote ši ke-dše gbohī atēñ, ni Kristo atšo ye onō! Efes. 5, 14.

21. Midšadše mihe eša mitšōo;
 Ni minotōmō hū minō-teko:
 Mike: Magba mifonfemō matšō Iehowa!
 Ni bo le onō mihe eša tōmō le ofa. Lal. 32, 5.

Tšuitšakemō hīaā mofēmo.

22. Sroto ko be: edšake mei fē fe eša ni amebe Nyonmo anumnyam le, ni abuame bem yaka ke edromō le ke-tšōo kpōmō ni yo Iesu Kristo mli le nō.

Rom. 3, 22-24.

23. Kedši woke ake eša ko be wohe le, wodientše wohe wošišiuo, ni anokwale le be womli. Kedši wodšadše wohe ešai le wotšō le, anokwafo ke dšalo dšile, boni eke wohe ešai le afawo ni etšumo wohe ke-dše nii ní edšaa gbē fiā mli. 1 Ioh. 1, 8. 9.

Hemō ke yeli se krońkrońfemō nyieo.

24. Agbene ake noni woná neke šiwoi ne hewo le, nye mei ní asumoonye! nychāa wotšua wohe ke-dšea helo ke mumō fē he mūdši mli, ni wogbe hetšemō le na ye Nyonmo gbeyešemō mli! 2 Korint. 7, 1.
25. Nyetiua hetšemō se, edšake ke moko he tšee le, enań Nontšo le. Hebr. 12, 14.
26. Edšake le non eniifemonii dšiwō, abowō ye Kristo Iesu mli ahā niitšumōi kpakpai afemō ní Nyonmo esa eto, koni wonyie ye mli. Efes. 2, 10.
27. Nyekafea Nyonmo Mumō krońkroń le niidonii, mo mli ní asoonye na ye ato kpōmō gbī le! Efes. 4, 30.

Koni anyē afe le, esa ake ake Kristo ke e-Mumō le
 boō nanyo dāne.

28. Ke dšee mimli le, nyenyēń noko nyefe. Kedši mo

ehii mimli le, atšeole afōo, take tsonine, ni enālāā,
ni mei buaā amēna ke woo la mli, ni amēšāā.

Ioh. 15, 5. 6.

29. Ši nye le nyebe helo mli, ši nyeye mumo mli moñ,
keđši ye neke ake Nyonmo Mumo hie nyemli le.
Ši keđši moko be Kristo Mumo le, bele le le dsee
eno dšile. Rom. 8, 9.

30. Bele, nye mei ni misumoo, take boni dane nyebo
toi, dsee be ni mikenye yo le keke, ši moñ agbene
titri, beni mibe nyenō le hu le; nyeke gbeyešemo
ke hekpokpomo atšua nyedientše nyeyiwalaheremo!
edšake Nyonmo dši moni tšuo suumo ke niitšumo le
fē ye nyemli ye etšui ni ena le hewo. Filip. 2, 12. 13.

Enemei amlī Nontšo le yeo buawo titri ye:

1) Ke esafo le, no mli ni eyo le;

31. Heni mei enyo lo mei ete ebua amēhe na ye, ye
migbei ano le, dšei miyo ye ameten. Mateo 18, 20.

32. Na, mikenye ye da ke-yaši dšen nagbē le! Mat. 28, 20.

2) Ke ewiemō le;

33. Woye gbale wiemo ni efi ši šinñ fe tšutšu le, noni
nyemfe dšogbā, keđši nyenōo nyehie nyetoo no, ake
la ni tšoo ye he ko ni woo duñ, ke-yaši beyino ni
dše atšere, ni tolo ate ši ye nyetsuii amlī le.

2 Petr. 1, 19.

34. Nyonmo wiemo hie kā, ni emli wa ni ena ba fe
klante ke ena nta fē, ni egbuo eboteo mli ke-yaši
beyino ni egbla susuma ke mumo le mli, ke taloi
ke wuianfōi le amlī, ni edši tšuiian susumoi ke dfen-
moi le akodšolo. Hebr. 4, 12.

3) Ke esakramentoi le.

35. Mone dši moni tšō nu ke lá mli ke-ba, Iesu Kristo le, dšee nu le mli keke, ši mon ye nu le ke lá le mli. 1 Ioh. 5, 6.

Enemei dši: Baptisimo —

36. Edšake nyefē nyetšō hemo ke yeli le no nyefe Nyońmo bii ye Kristo Iesu mli; edšake nye mei abo ni abaptisinye awo Kristo mli le, Kristo nyewo. Galat. 3, 26. 27.

Ke Nontšo le niyēnii le.

37. Moni yeo mihelo ni enuo milá le, eye nano wala, ni mi le matele ši ye nagbēgbi le no. Edšake mihelo dši anokwa nĩmā ni milá dši anokwa numo. Moni yeo mihelo ni enuo milá le, ebio mimli, ni mi hū mihio emli. Ioh. 6, 54—56.

Enemei etšūdši ni ato le nõ hää mei le.

38. Nyońmo ekpātā le ke woteń ye Iesu Kristo mli, ni eke kpātāmo sōomo le hāwo. 2 Kor. 5, 18.
39. Bobo ni gbomo abuwō ne, ake Kristo sōoloj ke semei ni yo Nyońmo temosādši le ano. 1 Kor. 4, 1.

Moui akplē gbē ne nonyiemō le ená eyiwalaheremo agbene ke dā.

40. Agbene ake noni abuwō bem ke-dše hemo ke yeli mli hewo le, woye hedšole ye Nyońmo hie ye wō Nontšo Iesu Kristo hewo, mo no ni wotšō ni wōke hemo ke yeli le ená gbē hū ke-ba dromō ni wōdamo mli ne mli, ni wofää wofōo Nyońmo anumnyam le nohiekāmō no le. Rom. 5, 1. 2.

41. Nohewo le mon, anyemime! nyeboa modeñ, ní nyewadše nyetšemo ke halamo le; edšake ke nyefe ene le, nyeteren gbikogbiko. Edšake nakai ni anmenye wo-Nontšo ke walaherelo Iesu Kristo nano mañtšeyeli le mligbe ahũ le. 2 Petr. 1, 10. 11.

Gbĩĩ dšudši.

1) Adventobe lo Kristo bābe.

42. Iehowa Nyonmo ke onufu le ake: Ni mike nye anme oke yō le ten, ke oseši ke eseši ten, le le eetfa oyitšo, ni bo hũ ootfa enanetsiši. 1. Mos. 3, 15.
43. Na, mitšu mibofo le ke-tšō mihie, moni asa migbe le etomi le; ni Nontšo ní nyetao le aba esolemotšu le nō trukā, ni kpānmō bofo le, moni nyemifeo le, na, eeba, tai a-Iehowa le ke. Mal. 3, 1.
44. Anokwa wiemo ní sa ake anōo kwrā le ni, ake Kristo Iesu ba dše neñ eba ešafeloī ayiwalaheremo, mei aten ní mi le midši kleñkleñmo. 1 Tim. 1, 15.
45. Na, midamo šina le na, ni mišio. Kedši moko nu migbē le, ni egble šina le, maba enō, ni mikelē aye nii, ni le hũ ekemi aye. Kpodš. 3, 20.
46. Na, miba oyá, ni minyōmowō fata mihe, koni mawo mofemo nyōmō, boni asa eniūtšumoi le! Kpodš. 22, 12.

2) Kristo fomogbi.

47. Nyekašea gbeye, edšakeši na, mibagbanye mišesane-kpakpa kpetenkle ke-bahā mañ le fē; akeši nmenē afo walaherelo ní dši Kristo, Nontšo le, ahānye, ye Dawid mā leñ. Luka 2, 10. 11.
48. Ni noko ní adšadše faññ, ake kpetenpleñ, dši Nyonmo-dšamo temosane le: Adšie Nyonmo ši faññ ye helo mli, abule bem ye mumo mli, epue ehā bofoi,

ašiele ye dšēnmādši atēn, ahe eno aye ye dšēn,
anōle ke-te ūwei ye anumnyam mli. 1 Tim. 3, 16.

3) Ketiafogbi.

49. Mokroko mli yiwalaheremo le be, edšake gbei kroko
hū be ūwei šiši le ní anō-hā ye gbomei atēn ní dša
ake ahere woyiwala ye mli, ake dša Iesu Kristo
gbei keke. Bof. 4, 12.

4) Epifania lo Kristo kpodšiemō.

50. Kristo eba ebadšadše hedšole sanekpakpa le etšōnye
ní nyeyo šonñ le ke mei ní ebeñke le hū, edšake
emli woyi enyo le fē woye gbē ye, ye mumo kome
mli, ke-yaä tše le nō. Efes. 2, 17. 18.

51. Ni dšēnmādši anyie ye ola leñ,
Ke mañtšemei ye kpemō ní te onō leñ. Ies. 60, 3.

5) Iesu amanehūlū ke gbele be.

52. Moñ, oke ohe ešai le ehaomi,
Ni oke onotōmōi hū etōmi!
Mi moñ, midši ní migbe ofonfemōi
Ye midientše mihewo,
Ni ohe ešai le hū mikaiñ doññ! Ies. 43, 24. 25.

53. Mei fē le, Kristo gbo ehāame, koni mei ní hie kāmō
le ahie akakāmō ūhā amedientše amēhe, ši moñ moni
gbo ni atele ši ekoñ ahāame le. 2 Kor. 5, 15.

54. Ši mimā no mi, ake mileñ nokonoko ye nyeteñ, ake
dša Iesu Kristo, ke le ní aseñle le. 1 Kor. 2, 2.

55. Ši mi le, akaba mli ake mafā mafō noko no, ake
dša wo-Nontšo Iesu Kristo señmotšo le no, no noñ mli
ní atšō aseñ dšēn ahāmi, ní mihū aseñmi ahā dše le.

Galat. 6, 14.

56. Kristo sumowo ni enō ledientše ehe ehā, ake afole ní agbe anō-hā Nyonmo ní edše nma kpakpa le.
Efes. 5, 2.
57. Nyele ake dšee nibii ní fiteo, take dfetei lo šika, ni anō-kpōnye ke-dše nyeyaka-dšenbā ní nyená ke-dše nyetšemei le anō le mli, ši moñ, ke Kristo moni tamō tobi ní he be kpa lo nmāmonō ko le lá ní dšra wa le. 1 Petr. 1, 18. 19.
58. Kristo na amanehülū ehāwo, ni eši okadi etonye, koni nyenyie enanemāhei le ase, le moni efee eša, ni asañ anáá nā foñ ye edañ, moni, beni adšeole le, edšee moko etoo nādšian; beni enaä amanehülū le, ewoo moko he gbeye: ši etu ewo moni kodšoö dšale na le deñ, moni ledientše ehie wohe ešai le ye-e gbomotšo le mli ke-ba tšo le he, koni wo, ní wodše ešai le amlí le, wōhí ši wōhā dšalele, mo fla ni anō-tšanye le. 1 Petr. 2, 21—24.

6) Kristo šitē.

59. Mi le midši šitē le ke wala le; moni heo mino eyeo le, keđši egbo tete le, ehie akā; ni mofēmo ní hie kā ni eheo mino eyeo le, egboñ ke-ate nanō: oheo ene oyeo, lo? Ioh. 11, 25. 26.
60. Kaše gbeye! midši kleñkleñmo le ke nagbēmo le, ke hiekālo le; ni migbo, ni na, hiekālo dšimi ke-yaä nanoi ananoi, ni mihie gbohādše le ke gbele le na samfei le. Kpodš. 1, 17. 18.

7) Nweiyä.

61. Nanyonmo ete nwei ke ošebo,
Iehowa hū ke tetremantre gbē.
Nyelaä nyehää Nyonmo, nyelaä ko!
Nyelaä nyehää womantše le, nyelaä ko! . Lal. 47, 6. 7.

62. Nohewo le agbene, kedši atenyē ši afata Kristo he le, nii ní yō nwei le nyetaoa, heni Kristo yō, ni eta Nyoŋmo ninedšūrō no le; nii ní yō nwei le ahe nyedfēa, dšee nii ní yō šikpoŋ le no le! Kol. 3, 1. 2.

8) Mumofosemogbi.

63. Ni aba mli ye nagbē gbii le aŋo,
Ake mafose mi-Mumo le eko mafie helo fē no,
Ni nyebihī le ke nyebiyēi le agba,
Ni nyenukpai le ala lamoi,
Ni nyeblahi le ana niinai;
Ni asaŋ tšūdsihī le ke weyēi le aŋo hū
Mafose mi-Mumo le eko mafie
Ye no gbii le aŋo. Ioel 3, 1. 2.
64. Ši moni fiowō ke nyefē se ye Kristo mli, ni efowō mū le, dši Nyoŋmo, mo noŋ ní esōo wōna, ni eke Mumo klenkleŋnō le chāwō ye wotšuii amlī le.
2 Korint. 1, 21. 22.
65. Ši adšu nyche, ši asa atšu nyche, ši abunye bem, ye Nontšo Iesu gbei ke wō-Nyoŋmo Mumo le mli.
1 Korint. 6, 11.
- 9) Trinitati alo mei ete ní yō ekome mli le gbidšūrō.
66. Nontšo Iesu Kristo dromō le, ke Nyoŋmo suomō le, ke Mumo kroŋkroŋ nanyobō le, kenye fē ahi ši! Amen.
2 Korint. 13, 13.
67. O, boni Nyoŋmo niifale ke nā ke niilē kwō hā ne!
Boni anyēē ekodšomō sādši ašiši le ana, ni egbei le ase hū anyēē anyē! Edšake emli nii fiā dšeo, ni emli noŋ ametšōo ke-hiō ši, ni emli noŋ amēbaā:
le noŋ ahā anumnyam le ke-ate nano! Amen.
Rom. 11, 33. 36.

M l i d š ā II.

Wiemōi ní tšōo dšēnbā kpakpa.

Adšie šihīle gbenanii akpo faññ yē Nyoñmo wiemo
le mli.

1. Nyebotea agbo fintō le mli! šī agbo le lē, ni gbē le
yē tetrē ní kē mo yaā fitemo mli le, ni mei ní bo-
teo mli le fa pī: Akeši fintō dši agbo le, ni gbē le
etša, ní kē mo yaā wala mli le, ni mei fiō dši mei
ní náāle. Mateo 7, 13. 14.

2. Adšadše atšōo, gbomo! noni hī,
Kē noni Iehowa biō yē odeñ:
Aso dšee nii ní dša gbē femo kē mlihile suomo
Kē hešibā mli nyiemō kē o-Nyoñmo le, lo?

Mika 6, 8.

3. Nofēno ní kule nyeafe yē wiemo lo niitšumo gbefāñ
le, nyefea fē yē Iesu Kristo gbēi amli, ni nyedaā
Nyoñmo kē tšē le šī yē emli. Kolos. 3, 17.

4. Nii ní dši anokwa, nii ní saā wō, nii ní dša, nii ní
he tše, nii ní adoō he, nii ní he wiemo yō feo le
fē, kedši hianiifemo ko yē, ni kedši yidšiemō ko yē
le, neke nii ne ahe nyesusua! Filip. 4, 8.

Mofēmo ní mli aflile yē Nyoñmo dromo heremo le
mli le aye no.

5. Edšake puemo Nyoñmo dromo ní ake-here mei a-
yiwala le epue ehā gbomei fē, ni etšoseowo, koni
wokwa musubo kē dšē neñ akonoi le, ni wohi šī
yē dšē neñ yē dšēnmō kpakpa na, boni dša ni esa
Nyoñmo dšamo le. Tit. 2, 11. 12.

Ši afie nibii fōdši ní yō wōmli lē, ni wōhā nibii
kpakpai lē agbē.

6. Moni feo eša lē, edšē abonsam lē mli; edšake šiši-
dšē bēbe lē abonsam lē feo eša ke-dšeo. Ene hewo
Nyoŋmo bi lē pue, koni efite abonsam uiitsumoi lē.

1 Ioh. 3, 8.

7. Ši kēdši ohienmei dšūrō lē tšō ona lē, fā, ni ošē
ofō; edšakeši chi hāo, ake ohe ko fiteo, koni akañō
ogbomotšo mū lē awo gehena mli. Ni kēdši onine-
dšūrō tšō ona lē, fo, ni ošē ofō; edšakeši chi hāo,
ake ohe ko fiteo, koni akañō ogbomotšo mū lē awo
gehena mli. Mateo 5, 29. 30.

Nohewo lē wōwu ta:

1) Kē abonsam.

8. Nyewoa Nyoŋmo tawunii mū lē fē, koni nyenyē ši
nyedamo nyeši abonsam kāwoi lē. Edšake dšee lá
ke helo wōke-ná nōmo lē, ši moñ wōke onukpayelii
ke hegbei, ke dše neñ lumei ní yō benebe duñ lē
mli lē, ke mumoi fōdši asafo ní yō ŋweiniian lē.

Efes. 6, 11. 12.

9. Nyehie akāa ši, nyešia kpē: ši nyenakūlo, abonsam
lē, tamō dšata ní hūo lē nyieo mitao moni emi; lē lē
nyedamoa ši šinñ nyešiale ye hemō ke yeli lē mli.

1 Petr. 5, 8. 9.

2) Kē eša.

10. Aso kēdši ofe ekpakpa lē, dšee no awooo? ši kēdši
ofee ekpakpa lē, eša mibu šina lē ši; ni eetao ose-
gbē, ši bo oye eno. 1 Mos. 4, 7.

11. Nyehāa wōnmea eša ní boleo wōhe oyá lē ši, ni
wōke tšuišitō ada foi ní kā wōhie lē. Hebr. 12, 1.

12. Te afe teñ ní mafe efón kpetenkle ní tamò neke ne, ni mafe eša maši Nyoñmoñ! 1 Mos. 39, 9.

3) Ke dšeñ niifemõnii fõdši.

13. Nyekasumõa dše leñ alo nibii hũ ní yò dše leñ. Kedši moko misumò dše leñ le, bele tše le šuomò le be emli; akeši nofeno ní yò dše leñ le, ake helo le sedì le ke hienmeii le asedì le, ke šihile le mli hewò le, dšee tše le mli, ši moñ dše le mli edše; ni dše le hoò eyaä ke emli sedì le; ši moni feò Nyoñmo suomõnani le, ehio ši ke-yašio nano.

1 Ioh. 2, 15—17.

4) Ke helo sedì.

14. Ši mei ní dši Kristo nò le, helo le ameseñ ke hiedonii le ke sedii le fẽ. Galat. 5, 24.

Ši wobò modèñ, ni noni dši kleñkleñ le wofe
Nyoñmo ke Kristo gbenanii. Enemei dši:

1) Nyoñmo gbenaniifemò.

15. Bò Nyoñmo dšamò he modèñ! Edšake gbomotšo he modènbò hiò hää nii fiò keke, ši Nyoñmo dšamò le hiò hää nii fiā, ni eye wala ní yò agbene le ke noni baba le he šiwò le. 1 Tim. 4, 7. 8.

2) Nyoñmo ke Kristo le nò.

16. Ši ene dši nano wala le, ake ame le bo, anokwa Nyoñmo kome le, ke Iesu Kristo, moni otšu le.

Ioh. 17, 3,

17. Neke Iehowa ke:
Nālò akafā mfō enā nò,
Hewalò hũ akafā mfō ehewalè nò,
Ni niaštšè akafā mfō enii anò;

Ši enē moņ no fālo afā afō,
 Ake eyose ni esa elemi,
 Ake midši Iehowa,
 Mlihile, kodšomō ke dšale felo ye šikpoņ le no le;
 Etfake enē sa mihie, Iehowa ke. Ier. 9, 23. 24.

3) Nyoņmo gbeyešemō.

18. Nyoņmo gbeye oše ni ekitaī le obu,
 Ši enē afe gbomo mū le fē!
 Ši niitšumō fē niitšumō Nyoņmo ke-aba kodšomō mli
 Ye temosane fē temosane no, ekpakpa dšio, efoņ dšio.
 Sal. dšadšelo 12, 13. 14.
19. Kpetenkplei ke nakpei dši oniitšumoi le, Nonišo
 Nyoņmo ofe le; ogbei le dša ni anokwa dšiamē, bo
 dšenmādši le amantše le! Namo šeno gbeye po,
 Nontšo, ni ewoņ ogbei le ahie nyam? ši bo okome
 tō oyo kronkron. Kpodš. 15, 3. 4.
20. Adšo mofēmo ni šeo Iehowa
 Ni enyieo egbei le ano le!
 Odeņniitšumō le, edša ake ooye:
 Adšo ni ahi abāo hū. Lal. 128, 1. 2.

4) Hešibā ye Nyoņmo hie.

21. Ši nyefē nyeke nyehe atotoa nyehe šiši nyebumoa
 hešibādfeņmō le, edšake "Nyoņmo le, hetšōloi ana
 ekūo, ši hešibaloi ehāā dromō." Hewo le nyebaā
 nyehe ši ye Nyoņmo nine ní wa le šiši, koni ewo
 nyeno ye be ní sa mli. 1 Petr. 5, 5. 6.

5) Suomō ní woķe-sumō Nyoņmo ke Kristo.

22. Sumō Nontšo, o-Nyoņmo le, ye otšui mū le fē mli
 ke osusuma mū le fē mli ke odfeņmō mū le fē mli!
 Mateo 22, 37.
23. Wo le woķumole, edšake le tšutšu esumowo. 1 Ioh. 4, 19.

24. Nontšo, bo le ole nii fiā, ōná ole ake mīdo ohe.
Ioh. 21, 17.
25. Ke nyemisumomi dši, nyeyea mikitāi le ano.
Ioh. 14, 15.
26. Moni sumoomi le, mitše asumole, ni mi hū masu-
mole, ni madšie mihe ši matsōle. Ioh. 14, 21.

6) Iesu hewo odaseyeli.

27. Hewo le mofemo ní dšadšeomi etšoo ye gbomei ahie
le, mi hū madšadšele matsō ye mitše ní yo űweii le
hie. Ši mofemo ní kwaami ye gbomei ahie le, le
le, mi hū makwale ye mitše ní yo űweii le hie.
Mateo 10, 32. 33.
28. Ši kęđsi ogba mli kpō ye odañ, ake Iesu dši Nontšo
le, ni ohe ye otšui mli oye, ake Nyonmo tele ši ke-
dše gbohī aten le, aahere oyiwala; edšake tšui ake-
heo ayeo ke-šeo dšale he, ši dan hū ake-gbaä mli
ke-šeo yiwalaheremo le he. Rom. 10, 9. 10.

7) Iesu senyiemō.

29. Kęđsi moko mitao ake enyieo mise le, hā ní ekwa
ehe ni ewo esenmōtšo le no ni enyie mise.
Mateo 16, 24.

8) Hienokāmō.

30. Nyekasea nyemli ekā le nyefōa, edšakeši eye nyō-
mowō kpetenkple. Hebr. 10, 35.
31. Ehi ake abaä Iehowa abo
Fē noni ake hie fōo gbomo no! Lal. 118, 8.
32. Adšo nū ní hie kā Iehowa no
Ni Iehowa dši ehienokāmō le! Ier. 17, 7.

9) Nyõnmo segbetaomo.

33. Ata Iehowa, miwoõ misusuma nõ mihãão!
 Ata Nyõnmo! bo onõ mihie kã: ní mihie akagbo,
 Akahã mihenyelõi lẹ mĩnyá yẹ minõ!
 Gboimo lẹlẹn mei ní kweõõ gbe lẹ fẹ ahie gboin!
 Gboimo moñ ní yaka-kõtõmpõfoi lẹ ahie agboi!
 Lal. 25, 1—3.
34. Take boni ofrote feõ nu-fai lẹ blõõ,
 Nakai misusuma feõõ, Nanyõnmo!
 Kumai miye misusuma yẹ Nyõnmo he,
 Yẹ Mawu hiekãlõ he:
 Te beni maba mabapue yẹ Nyõnmo hie po?
 Lal. 42, 2. 3.
35. Owalaheremõ lẹ, Iehowa! mimẽ ne! 1 Mose 49, 18.

10) Faikpamo.

36. Nyebia, ni aabãnye; nyetaoa, ni nycaná; nyešia, ni
 aagblenye. Edšakẹ mofẽmo ní biõ lẹ, koõ; ni moni
 taoõ lẹ, náã; ni moni šio lẹ, aagblelẹ. Luka 11, 9. 10.
37. Agbene miwie mitšõ, akẹ nibii fẹ hie lẹ afe faikpa-
 moĩ, solemõĩ, mlidãmõĩ, šidãĩ, ahã gbomei fẹ, ahã
 mantšemei kẹ mei fẹ ní yeõ onukpai lẹ, koni wohĩ
 ši diõ yẹ hedšolẹ mli, yẹ Nyõnmo dšamo kẹ sale fẹ
 mli. Edšakẹši ene hi, ni enõ woyiwalaherelõ Nyõn-
 mo lẹ na. 1 Tim. 2, 1—3.

11) Yidšiemõ

38. Dšomõ Iehowa, misusuma!
 Ni mimlinii fẹ lẹ, nyedšõa egbei kronkron lẹ!
 Dšomõ Iehowa, misusuma!
 Ni ohie akakpa eniidšudšifemõĩ lẹ fiã nõ!
 Lal. 103, 1. 2.
39. Nyedaã Iehowa ši, edšakẹ ehĩ:
 Edšakẹ nanõ emlihile hiõ ši kẹ-yaã! Lal. 107, 1.

40. Dšeewo, Iehowa! dšeewo,
 Ši bo ogbei le mon, nō anumnyam ohā,
 Ye omlihile le ke onokwale le hewo! Lal. 115, 1.
41. Nyedaä Nyoñmo ke tše le ši dā ye nii fiā hewo ye
 wo-Nontšo Iesu Kristo gbei aml. Efes. 5, 20.

12) Mliflifo ye Nyoñmo wiemo le ke ehewo
 niifemo fe no.

42. Kristo wiemo le ahi ši ye nyemli babao, ní nā fe
 nā mli ní nyetšötšōa nyehe ni nyewiea nyetšōa nyehe
 ye, ni nyelaä lalai ke sañkutfai ke yidšiemō-lalai
 srotōi, ní dši mumo nō, ye dromo mli, ye nyetšuii
 aml. Kolos. 3, 16.
43. Adšo mei ní nuo Nyoñmo wiemo le ní ameyeo no
 le! Luka 11, 28.

Noni dši enyo le, wobō moden ye wodientše
 wogbenaniifemonii ahewo.

- 1) Ye wogbomotšo ke ehewo nibii le ahe ke hetšemō;
 44. Ani nyelee, ake nyegbomotšo le dši Mumō kronkron
 ní yo nyemli le solemotšu, ni le le Nyoñmo nō nye-
 nále ke-dše, ni nyedšee nyedientše nyenō, lo? Ši
 ake dšra henye: nohewo le nyewoa Nyoñmo hie
 nyam ye nyegbomotšo ke nyemumo le ní dši Nyoñmo
 nō le mli. 1 Korint. 6, 19. 20.
45. Edšake nyená nyele, ake adfamañbolō fe adfamañbolō
 alo mūdšiniitšulo alo hiekōlo ní dši wondšalo yee
 gbefānii ye Kristo ke Nyoñmo mantšeyeli le mli.
 Efes. 5, 5.

— ke yeli ke numo sramo.

46. Ši nyehie abia nyehe no, koni gbī ko le fudo ke
 dātō ke dan nīmā he haomoi akaye nyetšuii ano, ni

nakai gbì lẹ aninanye trukā; ed̄sakeṣi take t̄sōne eeba
mei fē ní tra ṣikpoñ mū lẹ fē nọ lẹ nọ.

Luka 21, 34. 35.

2) Ye wosusuma ní he d̄sra wa lẹ hewo.

47. Meni eḥi hā gbomo, k̄d̄ṣi ená d̄ṣen mū lẹ fē se, ṣi
elad̄ṣe esusuma lẹ? Alo meni gbomo anō-hā, koni
eke-kpō esusuma? Mateo 16, 26.

Asaṅ hū ye h̄iegbele noni nyie eṣa se lẹ hewo.

48. Mei ní woṣ mihiē nyam lẹ, mawo am̄ehie nyam;
ni mei ní gbeṣ mihe guṣ lẹ, abunam̄e nokonoko!

1 Sam. 2, 30.

Nakai noñ ad̄ṣie wot̄ṣuii lẹ k̄d̄ṣe h̄ied̄ṣom̄o mli.

49. Ṣikasuom̄o akaba nyed̄ṣenbā lẹ mli, ni nyenāā nii
ní nyeyo lẹ he t̄ṣui; ed̄ṣake l̄ed̄ient̄ṣe eke: Miṣino,
ni misa mikwaño gbikogbiko! Hebr. 13, 5.

Noni d̄ṣi ete lẹ, w̄ob̄o mod̄eñ ye wonanyo
gb̄enaniifem̄onii ahewo.

Nohewo lẹ w̄osum̄o gbomei fē.

50. Sumo onanyo, take b̄oni osumoṣ bodient̄ṣe ohe lẹ:
Mi d̄ṣi Iehowa! 3 Mose 19, 18.

51. Nohewo lẹ, nof̄eno ní nyetaoṣ ak̄e mei anō-fenye lẹ,
nyenōa nakai noñ nyefeaam̄e; ed̄ṣake ene d̄ṣi mla lẹ
ke gbaloi lẹ. Mat. 7, 12.

Ni w̄osum̄o wonyem̄ime; i

52. Kitā he miñō-hāānye, koni nyesum̄o nyehe, take
b̄oni misum̄onye lẹ, koni nye hū nyesum̄o nyehe.

Ioh. 13, 34.

53. Ni neke kitā ne woná ke-d̄ṣe enō, koni moni sumoṣ
Nyoonmo lẹ asumo l̄ed̄ient̄ṣe enyemi lẹ hū.

1 Ioh. 4, 21.

Ši titrī le wokwe nii ne ano dšogbā:

Anokwale.

54. Nyetoa nyewiemo ake: Hē, hē! dabi, dabi! si no-
fēno ní fe enē le, dšē efon leñ. Mateo 5, 37.
55. Anokwa nabu adamo ši šinn ke-ate dā;
Ši hienmeitfā keke apasa lilei hiō ši. Abei 12, 19.
56. Mi-Nyonimo, mile, ake okaā tšui, ni trömōfemo hū
ohie soö. 1 Kron. 29, 17.

Hešibā.

57. Nyekadfēa noko ye bēi lo anumnyam flo ko na, ši
moñ hešibā le nyeke-bubu nyenanemei fe nyedientše
nyehe. Filip. 2, 3.
58. Adšo mei ní mli dšo le; ši ameaye šikpoñ le no.
Mateo 5, 5.
59. Kahā efon miye ono kōnim, ši moñ oke ekpakpa
aye efon no kōnim! Rom. 12, 21.

Kpātāmo lo tšamo.

60. Kedši oke onōkēnō le bañme afolešālate le no, ni
okai ye dšei, ake oke onyemi teñ ye sane ko le:
ši onōkēnō le ye afolešālate le hie, ni oya oke o-
nyemi le ayakpātā tšutšu, ni no dāni oba ni oke
onōkēnō le abahā. Mateo 5, 23, 24.
61. Adšo mei ní kpātāā le; ši aatšēame Nyonimo bii.
Mateo 5, 9.
62. Kedši anyē mli aba ye nyegbefañ le, nyeke gbomei
fē ayea hedšole na. Rom. 12, 18.

Mobonale ke edšürōfemo.

63. Adšo mei ní naā mōbo; ši aanaame mōbo. Mateo 5, 7.
64. Nyekakodšoa, koni akakodšonye! Ši no kodšomo ní

nyekodšoḡ lẹ, aañō-kodšonye; ni no susumo akpaki
ni nyenō susuḡ lẹ, aañō-susu ahānye. Mateo 7, 1. 2.

65. Mōbōnalẹ mitaoo, ni dsee afole! Mark. 9, 13.

66. Kūmo obolo ohā moni hōmo yeḡlẹ,
Ni foidšeloi ní nii yḡ mōbḡ hū oke-ba owe,
Ke ona mo ní nyie yaiyai lẹ, oha ebe,
Ni okate ohe ke-ndše bodientše ohelo len.

Ies. 58, 7.

Nanyo sōomo.

67. Bōbḡ ní mofēmo ená dromonii lẹ, nyeke-sōmosōmoa
nyehe, take Nyonmo dromo sroto semei kpakpai.

1 Petr. 4, 10.

Nanemei asusuma yibamo.

68. Anyemimei, kedši nyeten moko dū gbẹ ke-dše anḡ-
kwale mli, ni moko atšōlẹ ekoñ lẹ, hā ní ele, ake
mo ní atšō ešafelḡ ke-adše egbedū mli lẹ, eehere
susuma yiwala ke-adše gbele mli ni eebu ešai falḡ uḡ.

Iak. 5, 19. 20.

69. Wḡten mofēmo asa enanyo hie, koni ahī ahālẹ ní
añō-mālẹ. Rom. 15, 2.

70. Oke onmā lẹ akafite monẹ ní Kristo gbo hālẹ lẹ.

Rom. 14, 15.

Beni afe ní woná neke dšēnbā ne, esa ake wokwe
wḡhe dšogbā ye mei atēñ;

71. Ohie akakō gbomei fōdši anḡ,

Ni kataoame ke šihile.

Edšake amētšui dšē hiekpātāmḡ he,

Ni haomḡ he ni amenabui wieḡ. Abẹi 24, 1. 2.

72. Nyekatfiaā koñtšo kome ko ke mei ní hee yee lẹ!
edšakeši me bḡ dšale ke mlatōmḡ yḡ? ši me yeli
la ke duñ yḡ? ši te Kristo ke Belial aye egbḡ ten?

Alo me gbẹfàn moni heọ yeọ ke moni hee yee yo?
2 Korint. 6, 14. 15.

— ake wosra ni wokpa fai;

73. Nyesia kpe ni nyesolea; koni nyekabote ka mli:
mumọ le mikplē mon, ši helo le egbede. Mateo 26, 41.

74. Ši nye mei ni asumoo! nyetsatfaa nyehe ye nyehemo
ke yeli kronkron ni fe fe le no ye Mumọ kronkron
mli, ni nyesolea. Iuda 20.

— ake wokaneo ni wodfeno Nyonmo wiemo le he
ke modenbo.

75. Owiamo le dsi kane ha minane
Ke la hu ha mitempo le. Lal. 119, 105.

76. Adso moni Iehowa mla mli ni emi seo ye,
Ni emla le he hu edfo fane ke nyon.
Le le etamo tso ni ateo ye fai atoi,
Ni wo eyibii ye ebe le mli,
Ni eyibai gbini le;
Ni nofeno ni efeo le fere. Lal. 1, 2. 3.

Hefatamo.

Gbena ni wofe woha koloi.

Nyonmo ba koloi hu ayi.

77. Ta Iehowa hile le ta nofeno no,
Emusuntsoi le hu ye eniifemonii fe no. Lal. 145, 9.

78. Gbomei ke koloi fe, ohere ameyiwala, Iehowa!
Lal. 36, 7.

79. Ani ahoo affimatai enumo ahee tsakpo? ni Nyonmo
hie kpaa ameten ekomeso no. Luk. 12, 6.

Koloi hu, ameye dsogbao, amebe dsogbao le,
amenuo he.

80. Na no ne, boni eda ni ele tetre ne!
Dsemei nii tsitsio amehere ye, ni anyee akane:

Loi bibiibibii ke ewudši fē le;
 Dšemei ledši le nyieo ke-yaä,
 Leviatan ne ní ošöle, koni efe ye mli le!

Lal. 104, 25. 26.

81. Edšake wole ake bonii le fē kewo dömoö ntšoi ni
 amekōmoö ke-baši nmenenmenē. Rom. 8, 22.

Koloi hū aná dšēn kroko ní hī.

82. Bonii le dientšē hū aye amēhe ke-adšē hiekpātāmo
 nyönyeli le mli ke-ate Nyoñmo bii le anumnyam
 heyeli le mli. Rom. 8, 21.

Nohewo le akahēame efoñ.

83. Dšalo leo ešiakolo susuma po;
 Ši meifödši amlinii waäle yi. Abei 12, 10.

84. Keđši ona moni nyeo le tedši, ní ekā edšatšu šiši le,
 kakwe ní ošile ohāle; ši fatamo ehe ní ofēnele.
 2 Mose 23, 5.

85. Keđši loflotšu bakpe ohie ye gbe le no, ye tšo ko
 no alo ye šikpoñ le, bii dšio, wođši dšio, ni nye le
 buo bii le lo wođši le ano le, kamō nye ke bii le fē.
 5 Mose 22, 6.

Mlidšā III.

Kukudši ní tšöe mo, boni afeo ní añmeo tšui ši
 ye amanehülū mli le.

Fē sa Nyoñmo.

1. Aso afeo nofoñ ye mañ ko no, ni Iehowa efeko le?
 Amos 3, 6.

Edša ake gbīī födši amlī woyo Nyoñmo yintō le, wofō
 wofō eno, ni wofō wofō ši wofō esuomō le.

2. Ši wole, ake mei ni sumoo Nyoŋmo le, nibii fiā yeo buaāame hū, ni ahi ahāame, mei ni atšeame ye yintō na le. Rom. 8, 28.
3. Hetšumo kukwei le eye hā dfetei, ni flōnō hā šika: Ši Iehowa ni kaā tšuii ekweo. Abei 17, 3.
4. Mibi! kabu Nontšo le tšosemo le ake noko bibio, ni asan kahā ehiekāmo le mitoo: edšake moni Nontšo le sumoo le, le etšoseo, ni eyio bi fē bi ni enōo le! Ši tšosemo fē tšosemo le, amrōmrō ne efeo mo, ake edšee miše nō, ši dole nō mon; ši ke fe se le, ewoo dšale yibii ni he dšo ehāā mei ni etšo no amena ehomo he le. Hebr. 12, 5. 6. 11.
5. Miše soŋn nyebua, minyemimei! kedši nyegbe kai srotōi pi amlī le; edšake nyele, ake nyehemo ke yeli sale le tšuo tšuišime. Ši tšuišime le niitšumo le anā ahi ke wula ši, koni nyehi ke wula ši, ni nyeye emū, ni nokonoko akafenye. Iak. 1, 2—4.
6. Tšuišitō ehianye, koni, beni nyefe Nyoŋmo suomōnani le, ni nyenine aše šiwō le no. Hebr. 10, 36.
7. Nyehāa woke tšuišitō adaā foi ni kā wohie le, ake ni wokwe hemō ke yeli šišidšelo ke nagbelo, ni dši Iesu le, no le. Hebr. 12, 1. 2.
8. Amanehulū le tšuo tšuišime, ši tšuišime le hū tšuo nakā; ši nakā le tšuo nohiekāmo, ši nohiekāmo le egbee mo hie. Rom. 5, 3—5.
9. To hi ehi ake mo hie kaā Iehowa no diō, Ake ehēre mo yiwala le! Yafoi 3, 26.
10. To hi ehi hā nū ake etfaā Ekontšo koŋ ye eblahian! Yafoi 3, 27.

Bei fōdši amlī.

11. Nyesōmoa Nontšo le! Nohiekāmo mli le nyenyāā; amanehulū mli le nyemiaā nyehie; solemo mli nyehiea. Rom. 12, 11. 12.

Amanehülū ní wa babao lẹ mli.

12. Kā mihie, Iehowa! ši gbẹnagbẹna keke,
Dsee omlifū lẹ na, ní onō-plenemi! Ier. 10, 24.

13. Adšo Nontšo lẹ :

Dā dšenamọ etireọ wọdšatšu :

Mawu lẹ non dši woyiwalaheremọ ! Sela.

Lẹ, Mawu lẹ, dši woyiwalaheremọi a-Mawu lẹ :

Ni Nontšo Iehowa lẹ nō dši gbele mli kpodšiemọi !

Lal. 68, 20. 21.

14. Anokwafo dši Nyoñmo, moni hāā atšō nyena fe noni
nyenyēọ lẹ, ši mon eke natšō non afe enagbē hū,
boni nyenyē nychie nyemia. 1 Kor. 10, 13.

Amanei srotọi amlı.

15. Ake boni Kristo amanei tekeọ nọ ebaā wọnọ lẹ,
nakai non kē Kristo hewọ ni wọmıšedšemọ lẹ hū
faā ke-tekeọ nọ. 2 Kor. 1, 5.

Ke amane lẹ se etše lẹ.

16. Kēlẹ kọkọkọ ni Nontšo lẹ nyañee

Ke-yašii nanọ!

Kedši niidonii mon efe mo lẹ,

Kēlẹ emusun tšōlẹ ye emobonale fale lẹ na!

Ke bā eba mo ši hū, edšee etšuiñ,

Lo ke eyi hi abii lẹ! Yafoi 3, 31-33.

17. Še odšatšu lẹ ofō Iehowa nọ,

Ni lẹ echie omli :

Ehān gbẹ ke-ate nanọ, ní dšalo adidā! Lal. 55, 23.

18. Edšake wọmrōmrō amanehülū ní dšraa ne tšuọ nanọ
anumnyam babao ni tekeọ nọ ní dšra wa ābū hū
ehāāwọ, ní wọdsee mei ní kweọ nii ní anaā lẹ, ši
mon nii ní anaā lẹ wọkweọ; edšake nii ní anaā lẹ
hiọ ši be fio keke; ši nii ní anaā lẹ hiọ ši ke-yašio
nanọ. 2 Korint. 4, 17. 18.

Awereho ke ñkomoyeli mli.

19. Mē komo odo ne, misusuma?
 Mē yeyeye ofe ye mimli ne?
 Kwemo Nyonmo gbe, si da madale si ke,
 Moni dsi miywalaheremo ke mi-Nyonmo le!
 Lal. 42, 12.

Ke wohe esai le migba wona.

20. Dsee wohe esai le ana ekewo yeo ye,
 Ni dsee wotomoi le ana etowo nadsian ye:
 Si mon, boni nwei kwofe sikpon le,
 Wa hu emlihile len wa ye mei ni seole le ano.
 Boni bokā ke anai mli dseke le
 Edsieo womlatomoi le ke-dseo wohe ke-yaä se le.
 Lal. 103, 10—12.
21. Mibii bibii! nii ne minma mihanye, koni nyekafe esa.
 Ni ke moko fe esa dsi, woye hefatalo ye tse le no,
 Iesu Kristo moni dsi dshalo le; ni le dsi kpatamo ye
 wohe esai le ahewo; si dsee wono le hewo keken,
 si mon dsen mu le fe hu no le hewo. 1 Ioh. 2, 1. 2.

Ke wosa wohe esai nyomowō le.

22. Gbiibō ni mihie kā ne, —
 Nontšo Iehowa kemo ni, —
 Mibe mofon gbele le he tsuidsurō;
 Si mon ake mofon le akpale ke-dse egbe le no,
 Ni eyi ana wala! Iehes. 33, 11.

Ke woheniilē mihao le.

23. Nyebaä ko ni wobataä na! — Iehowa ke:
 Ke nyehe esai le tamō lá po, — Ameaye tamō sno!
 Ke ametsuo tamō munele le,
 Ameatsōmō tamō kuntu. Ies. 1, 18.

24. Magbe onofōnfemọi lẹ, take atatu ko,
 Kẹ ohe ešai lẹ hū, tamọ afua!
 Kpalemọ ke-ba miñō, ši mikpōo! Ies. 44, 22.

Kẹ satana lo gbomei flo wona lẹ.

25. Kẹ Nyoñmo ye hāwọ lẹ, namo ate ši ašiwọ? Mo non ní ebaa ledientše ebi lẹ tete yi, ši moñ enōle ehā ye wofē wonāđšian lẹ: te aafe teñ ní ekele enōñ nibii fiā hū ekeñwọñ? Namo afo Nyoñmo halamobii ana? Aso Nyoñmo moni buọ bem lẹ? Namọ dši moni buọ fo lẹ? Aso Kristo moni egbo, ši noni fe no lẹ, moni atele ši hū, moni yo Nyoñmo ninedšūrō no hū, ni esa edamọ mli ehāwọ lẹ? Rom. 8, 31—34

Kẹ wondše nwane ye wohalamọ hewọ.

26. (Edšake) Nyoñmo etoowo ehāā mlifū, ši moñ ehā walaheremọ námọ ye wọ-Nontšo Iesu Kristo lẹ hewọ, moni gbo ahāwọ koni, kpē wošio dšiō, wō wowo dšiō, wọkele fē hiei akāmọ. 1 Tes. 5, 9. 10.

Kẹ wohemọ ke yeli gbodšo lẹ.

27. Na, mitšūlo mo mli ní mihie ne,
 Moni miñō ni miná ehe tšui lẹ!
 Gālātšo ní amia lẹ, ekūñ,
 Ni odonti hū ní dše tuli egben. Ies. 42, 1. 3.

Kẹ wosaa solemọ.

28. Ši nakai non kē Mumọ lẹ hū hereọ wogbedemọi lẹ. edšake noni wosole boni dša lẹ wolee; ši moñ Mumọ lẹ dientše ke ntšoidomọi ní anyen ake lẹ damo mli hāwọ. Rom. 8, 26.

Helo amane mli. Hōmọ mli.

29. Na, Iehowa hie ye ešelọi lẹ anọ,
 Mei hū ní kweọ emlihile gbe lẹ anọ;
 Ni edšie amesusuma ye gbele mli,
 Ni ebā ameyi aná wala ye hōmọ mli. Lal. 33, 18. 19.

Gbele helai amlí,

30. Moni taä Nweinyo le temohe le
 a Ahi si ye Ofe le hön le šiši,
 Ake Iehowa ake: Mibobahe ke mimō,
 Mi-Nyoñmo hū ní mihie kã eno!
 Ši le edšieo ke-adše loflodulo tšone mli,
 Ke-adše gbelehela ní nyieo duñ kpí leñ le,
 Lo tšënemō hela ní fiteo fane finti le.
 Akpe anyō ye omasei,
 Ke akpei nyoñma ye oninedšürō no le:
 Bo le, esañ ohe!
 Efoñ ko efoñ ko efeño nokonoko;
 Ni musu ko beñkeñ obū le hū.
 Lal. 91, 1. 2. 3. 6. 7. 10.

Tabe mli.

31. Iehowa dši mila ke miwalaheremo:
 Namo gbeye ni maše po?
 Iehowa dši miwala hewale:
 Namo hewo ni mihe akpokpo?
 Keđši ta ko agba ta awomi le:
 Mitsui šeñ gbeye ko;
 No mli po tete mi le mihie amē! Lal. 27, 1. 3.
32. Hefēhe Iehowa bofo le boō nsra
 Ye ešeloi ahe, ni edšieoame. Lal. 34, 8.

Ohīa mli.

33. Ni gbeke dšimi sa le ni mitsō numo agbene,
 Ni minako dšalo ko ní akwale
 Lo ní eseši misisē abolo! Lal. 37, 25.
34. Nyekahaoa nyehe nyeke ake: Meni wooye alo meni
 woonu, meni hū woññō-ha wöhe? Mateo 6, 31.
35. Nyekahaoa nyehe nyetoa wo; edšake wo le adlēñ
 ledientše enii ahewo. Gbi le he efoñ le fa hāle!
 Mateo 6, 34.

Yiwalebe mli.

36. Ši mei fē hū ní taoq ake Nyonmo dšamo na ame-
ahi ši ye, ye Kristo Iesu mli le, aawaame yi.

2 Tim. 3, 12.

37. Keđši dše le nyenye le, nyelea ake enyemi dāni
enyenye. Nyedše dše leñ dšikule, dše le ado ledientše
enō he, ši akęši dše leñ nyedše, ši mi moñ mihala-
nye ke-dše dše leñ hewo le, dše le minyenye.

Ioh. 15, 18. 19.

38. Nyehie ahi wiemo ní mi noñ mikenye le no ake:
Nyōñ efee enontšo; ke mi ni amewami yi le, ame-
awanye hū yi; ke miwiemo no ameye le, nye hū
nyenō no ameaye. Ioh. 15, 20.

Beni woladše wošikpoñ no nii le.

39. Yaiyai midše minye musuñ miba,
Ni yaiyai mike-akū mise ke-ate dšemei.

Iehowa enō-hā, ni Iehowa enō ke-te:

Iehowa gbei le adšo kē! Hiob 2, 10.

40. Nokpakpa wōhe ke-dše Nyonmo deñ, ni nofoñ le
wōheñ, lo? Hiob 2, 10.

Ke afewo efoñ le.

41. Gbe ní onyie no le, nō-fō Iehowa no,

Ni onō ohie hū ofō eno, ni le eefe!

Ni take la eedšie odšale kpo,

Ke okodšomo le hū take fane! Lal. 37, 5. 6.

42. Ši dšale nō ni kodšomo akū se ke-aba,

Ni mei ní tšui edša le fē anyie se. Lal. 94, 15.

Ke adšewo ni agbe wōhe guo yakatfā le.

43. A dšonye, keđši adšenye, ni awanye yi, ni awie nyehe
efoñ fē efoñ amale ye mihewo le: nyenyāā ni nyemli
aflianye; ši nyenyōmowō le fa ye nwei; edšake nakai
ame wa gbaloi le ní tšōnye hie le ayi. Mat. 5, 11. 12.

Hā okulafoi ke awuisai.

44. Iā dsi egbei ni nyeñō-nyáa ye ehie le!
 Awuisai atše ke okulafoi asaneyelo
 Dsi Nyoñmo ye ešihilehe kroñkroñ le. Lal. 68, 5. 6.

Ke wogbo le.

45. Ni ke-yaši nyegbole mli le mi dšile,
 Ni ke-yaši nyewandšen le minoñ mahie nyemli:
 Minoñ mafe, ni mihū mawo no,
 Minoñ mahie mli, ni madšienye! Ies. 46, 4.

Ke wōwekumei gboi le.

46. Ata, mei ni oñō-hāmi le, mīsumo ake he ni mi le
 miyo le, ame hū amekemi ahī dšei, koni amena
 minumnyam le ni ohāmi le, ši osumomi dāni ato
 dše le šiši. Ioh. 17, 24.

Hela mli.

47. Kedši wōhegbomo le fiteo kwrā tete le, kēle wōmli-
 gbomo le tšōo ehe gbifēgbī. 2 Korint. 4, 16.

Ke wonii fē mihe aladše le.

48. Namō miyo ye űweii le?
 Ni ke mikeo ye le, mitaoo noko ye šikpoñ le no!
 Tā mihelo ke mitšui tāā:—
 Mitšui teša ke migbena dsi Nanyoñmo ke-yaā nano!
 Lal. 73, 25. 26.

49. Hienmeitfā keke mikwao,
 Ši musuntšōlei kplei mike-abua ona:
 Mimlifū ke mimlila mli le mike mihie eteo hienmeitfā,
 Ši nano mlihile mimusuñ ke-atšōm' ye ohewo!
 Ichowa, okpōlo le, ke. Ies. 54, 7. 8.

50. Ši Nyoñmo le, ani dšee fā eefā ehalamōbii le ni bloo
 tšeo le dšetšeremo ke dšenamo le ahe, tše eedšie ehie
 ye ameno ahū tete le? Mikeñye ake fā eefā amehe
 amrō. Luk. 18, 7. 8.

51. Aso yō ko hie akpa ebi fufoo le nō,
 Alo emusuñ etšōñle ye emusuñbi hewo?
 Ni menemei tete ahie kpaä nō hū,
 Ši mi le mihie kpañ onō:
 Na, midenkokoiañ mikadio ye! Ies. 49, 15. 16.
52. Ši gōdši le atši aya,
 Ni kpokui le agbe ši hū,
 Ši mimlibile le etšin ke-dšen onō,
 Ni mihedšole kpañmo le egbeñ ši hū:
 Iehowa, moni musuñ tšōle ye ohe le ke. Ies. 54, 10.

M l i d š ā IV.

Kukudši ní tšōo mišegbele.

Gbele dšē ešamligbemō le mli kã ši hã gbomei fiã.

1. Ekã ši ehã gbomei akē šikome amegboio, ši no se le aakodšoame. Hebr. 9, 27.
2. Mē nū ní hie akã, ni le le enañ gbele? Lal. 89, 49.

Nyoñmo to nakai.

3. Otsōo adesã ní efe sū,
 Ni okeo akē: Nyetsōmoa nyehe, nye gbomei abii!
 Lal. 90, 3.
4. Wōten moko yi náá wala ehãã ledientšē ehe, ni moko gboo hū ehãã ledientšē ehe; edšake kēdši woyi ná wala dši, Nontšō le woyi náá wala wōhãã, ni kēdši wogboi hū dši, Nontšō le wogboio wōhãã. Nohewo le woyi ná wala dšio, wogboi dšio, Nontšō le nō dšiwō. Rom. 14, 7. 8.

Ni gbele sawo.

5. Eša le he nyōmowō le gbeleñ; ši Nyoñmo dromokēnō le nanō walañ ye Kristo Iesu, wō-Nontšō le, mli.
 Rom. 6, 23.

Kēle ašō hewale le ye gbele deñ.

6. Ami gbele ye kōnim mli! Nēgbe, bo gbele! ogai le yo? nēgbe, bo gbohiadše! okōnim yo? Ši Nyoñmo le aňō šidā ahāle, moni tšō wo-Nontšo Iesu Kristo mli ni eke kōnim le hāwo le! 1 Kor. 15, 55. 57.
7. Dā wohieo Nontšo Iesu gbele le ye wogbomotšo le mli, koni Iesu wala le hū adše kpo ye wogbomotšo le mli. 2 Korint. 4, 10.
8. Agbene ohā otšūlo aya, Owura!
Take boni oke le, ye hedšole mli,
Ake mihienmei le ena owalaheremo le. Luk. 2, 29. 30.
9. Miye hewale ye no, ake gbele dšio, wala dšio, bofoi dšio, noyelilo dšio, hewalei dšio, nii ni yo ne dšio, nii ni baba le dšio, nwei dšio, šisi dšio, alo nii ni abo le amlu nokroko dšio, amenyēn amegbla woke Nyoñmo suomō ni yo Kristo Iesu, wo-Nontšo le, mli le mli! Rom. 8, 38. 39.

Gbele tete dšio senamo hā heyelilo;

10. Mi le, wala le dšio Kristo, ni gbele le dšio senamo hāmi. fē mifeo ni madše mli ni mike Kristo ayahi ši.
Fil. 1, 21. 23.

Ke agbeame ye hewale na tete le;

11. Iehowa numnyam gbomei le agbele
Dšra wa ye ehienmei amlu! Lal. 116, 15.

edšake gbele ake-kpōoame.

12. Nontšo le adšiemu ke-dše niifōdšianii fē mli, ni eehere miywala ke-ate enwei-mantšeyeli le mli: mo nō hū ni dšio anumnyam le ke-ate nanoi ananoi le! Amen.
2 Tim. 4, 18.

Susuma le yaā Nyoñmo nō;

13. Sū le akū se ke-ate šikpon le mli, boni eyo sa le; ši mumo le akū se ke-ate Nyoñmo ni enō-hā le nō.
Dšadš. Sal. 12, 7.

ni enaä hedšole,

14. Efe sabatohedšomo hä Nyonmo mañ le kē. Nohewo le nyehāa woboa moden, koni wobote no hedšomo le mli. Hebr. 4, 9, 11.

amrō le noñ.

15. Adšo gbohī le ní gboio ye Nontšo le mli le ke-dše ñmene no ke-yaä ne! hē, Mumo le ke, koni amēdšo amehe ke-dše amehaomoi le amli; ši amēniitšumoi le nyieo amese! Kpodš. 14, 13.

Kodšomo šemo hū be.

16. Lelen, lelen, mikenye, ake moni nuo miwiemo ni eheo moni tšumi le eyeo le, ená nano wala, ni ebañ kodšomo mli, ši mon efoñ ke-dše gbele mli ke-te wala mli. Ioh. 5, 24.

No mli le gbomotšo le hū mīdšo ehe;

17. Anōo dšalo le ke-dšeo efoñ le hie ke-yaä!
Ebote hedšole leñ! Amēadšo amehe ye amesai ano:
Mofēmo ní nyieo ehiegbē trōmō le. Ies. 57, 1, 2.

ši aatele ši ekoñ;

18. Ene dši mitše le suomonanii le, ní mofēmo ni kweo bi le ni eheo eno eyeo le aná nano wala, ni mi le matele ši ekoñ ye nagbēgbī le no. Ioh. 6, 40.

ni neke gbomotšo ne noñ ate ši;

19. Mile ake mikpōlo le hie kā,
Ni nagbē le eedamo sū no hū:
Ni no se le ake mihewolo abole mihe ne,
Ni madše mihelo leñ makwe Nyonmo;
Le ni minoñ makwe mahā mihe,
Ni mihienmeii anale ni dšee mokpoñ!

Hiob 19, 25—27.

20. Adūo ye fitemo mli; ateo ši ye hile ni fitee le mli. Adūo ye noni be wō le mli; ateo ši ye anumnyam mli. Adūo ye gbedefemo mli; ateo ši ye hewale mli. Adūo susuma nō gbomotšo; ateo mumo nō gbomotšo ši. 1 Korint. 15, 42—44.

ši awo ehie nyam.

21. Womañyeli le ye nweii, heni wokweo walaherelo gbe ke-dseo, Nontšo Iesu Kristo le, moni atšake wöhešibā gbomotšo le dšen, koni etamo eumnyam gbomotšo le su ye ehewaleniitšumo ni eke-nyeo enōo nibii fē etoo ešiši hū le na. Filip. 3, 20. 21.

Keke le abawoame.

22. Dšaloj le atšo take hūlū le ye ametše mantšeyeli le mli. Mateo 13, 43.

Aañmeame gbe ke-ya nwei.

23. Nyebaä, nye mei ni mitše edšonye le, nyebañōa mantšeyeli le ni asa atonye ke-dše dšen šišidše le nyeyea! Mateo 25, 34.

Aahāame anumnyam-akekre.

24. Plemo ni dši plemo fefeo le, miple; damo foi le, midšo migbe na, mihie hemo ke yeli le mli mito; noni efe le: dšale le akekre le kā ši ehāmi, noni Nontšo le ni dši dšale kodšolo le ahāmi ye no gbī le no; ši dsee mikome keke, ši mei fē hū ni sumoo epuemo le. 2 Tim. 4, 7. 8.

Ni amehie amē ke-wula ši,

25. Nobewo ni ameyo Nyonmo mantšesei le hie, ni amedšaäle dšetšeremo ke dšenamo ye esolemoťsu le mli le, ni moni ta mantšesei le no le abu ameno; hōmo yename doññ, ni kumai hū yename doññ, ni asañ hūlū lo latša ko etšañame doññ; etfakę tobi le

ní yo mańtšesei le teń le aleame, ni eetšõame gbe ke-ate wala nubui ahewo, ni Nyońmo atšumo yafonu fe yafonu ke-dše amehienmeii ana. Kpodš. 7, 15-17.

ke-ate nano.

26. Nyońmo ke tobi le mańtšesei le amā Ierusalem hē mli; ni etšũdši le asõmole: ni ameana ehie le, ni egbei le ahi amehietsei le ano. Ni nyõń be dšei, ni hũlũ kane lo la le ehiańame, edšake Nontšo Nyońmo le atšo ameno, ni ameaye mańtše ke-ate nanoi ananoi ano! Kpodš. 22, 3-5.

M l i d š ā V.

Nyońmo wiemo kukudši ní ake-fata
Katekismo he.

Ńmalei ní he tše le.

1. Hei babao ke gbei srõtoi abo mli le Nyońmo wie etšõ tšemei le sa ye gbaloi le ana le, si neke gbii ne anagbē no le ekewo wie ye bi na, moni etole nibii fe no wofase, mo no hũ ní etšõ efe dšen bei le.
Hebr. 1, 1, 2.
2. Nyetaoa Ńmalei le amlí, edšake nyedientše nyesusuo ake nomei amlí nyenāā nano wala ye, ni nomei dši nii ní yeo mihe odase le. Ioh. 5, 39.
3. Nibii abo ní ańmā ato momo le, wõdientše wohe niitšõmo hewo ní ańmā ato le, koni woke Ńmalei le atšuišiuńme ke misedšemo le ana nohiekāmo le.
Rom. 15, 4.
4. Ake ni ogbekēbiiāši ole Ńmalei krońkroi le ke-dše, hewo le amenyē amehā ole nā, ní hi hā walaheremo ke-tšõ hemo ke yeli ní yo Kristo Iesu mli leń le. Ńmale fe Ńmale ní dše Nyońmo Mumo leń le hi hā tšõmo hũ, ke hiekāmo ke ehēsamo ke tšõsemo ní

yo dšale mli le, koni Nyõmo gbomo le afe klalo, ni asale ato niitšumõ kpakpa fẽ niitšumõ kpakpa pepẽpe.
2 Tim. 3, 15-17.

Katekismo dientšẽ hewõ.

5. Antiokia tšutšu le atše kaseloĩ le ake Kristofoi ye.
Bofoi le asãdši 11, 26.
6. Dšee mofẽmo ni keõmi ake: Nontšo! Nontšo! le, abote ñwei mantšeyeli le mli; ši mon moni feõ mitše ni yo ñwei le suomonanii le. Mateo 7, 21.
7. Alo nyelee, ake woteñ mei abõ ni abaptisiwo awo Kristo Iesu mli le, egbele mli ni abaptisiwo awo? Nohewõ le afũwõ kele fẽ ye baptisimo ke egbele mli wõ le mli, koni take boni ate Kristo ši ke-dšee gbohĩ aten ye tše le anumnyam hewõ le, nakai non kẽ wõ hũ wonyie ye wala ehẽfemõ le mli.
Rom. 6, 3. 4.

Baptisimo.

8. Kedši afoõ mo ke-dšee nu ke Mumõ mli le, enyẽe ebote Nyõmo mantšeyeli le mli. Ioh. 3, 5.
9. Ledientše emõbonale na ehere woyiwala ye, ake noni ekewõ tšõ ehẽfomõ hedšũ ke Mumõ kronkron ehẽfemõ mli le, mo hũ ni efose efie wonõ babao ye Iesu Kristo, wõwalaherelo le hewõ, koni, boni abuwõ bem ye le non edromõ hewõ le, wõtšõmõ wofasei hũ ye nanõwala nohiekãmo le na. Tit. 3, 5-7.

Kristofoi ahemõ ke yeli odaseyeli.

10. Mihie gboo Kristo sanekpapa le he, edšake Nyõmo hewale ni, ni anõ-hereõ mofẽmo ni heõ yeõ le yiwala, Iudanyo le tšutšu ke Helanyo hũ. Edšake Nyõmo dšale adšieõ kpo ye no mli atšõõ ke-dšee hemõ ke yeli mli ke-yaã hemõ ke yeli mli, take boni anmã ake: "Ši dšalo adše hemõ ke yeli mli anã wala" le. Rom. 1, 16. 17.

11. Bo le oheo oyeo, ake Nyoŋmo le, mokome dšile: odšogbā ofeo: daimonioi le hū heo yeo, ni amehe dšoo! Iak. 2, 19.
12. Agbene take boni nyehere Kristo Iesu, Nontšo le atū le, nyenyiea ye emli, ni nyešišifāi amōmō ši, ni amāmonye ye eno, ni nyefi ši ye hemo ke yeli le mli, take bo non ni atšōnye le, ni nyeteke no ke šidā ye no mli. Kolos. 2, 6. 7.
13. Nofēno ni afole ke-dše Nyoŋmo mli le yeo dše le no kōnim, ni neke kōnim ni yeo dše le no ne dši wohemo ke yeli le. 1 Ioh. 5, 4.
14. Adšo mei ni enaa, ni kēle amehe ameye le. Ioh. 20, 29.
15. Mihe miye, Nontšo, ye obua mihemo ke yeli ni mibe le! Mark. 9, 23.

Dšenbo.

I. Miheo Nyoŋmo ni dši Tše ofe le ke ŋwei ke šikpoŋ felo le no miyeo.

16. Nyoŋmo nii ni anaa le, dšenbo mli bēbe adšeo ayoseo ye nibii ni efe le ahe ni anaā faññ, enano hewale ke nyoŋmoyeli le fē. Rom. 1, 20.
17. Nyoŋmo le Mumo, ni mei ni soleole le, edša ake mumo ke anokwale mli ameso leo ye. Ioh. 4, 24.
18. Nanoi amantše le, moni fiten le, moni anaale, moni dši Nyoŋmo, nalō kome le, ahāle wō ke anumnyam ke-yašio nanoi ananoi le! Amen. 1 Tim. 1, 17.
19. Kroŋkroŋ, kroŋkroŋ, kroŋkroŋ
Dši tai a-lehowa le,
Šikpoŋ mū le fē eyi obō ke enumnyam le! Ies. 6, 3.
20. Iehowa! otao mimli ni olemi!
Bo ole mišitamō ke mišitē mli fē:
Oyoo miyintō ye šonā bēbe!

Minyiemō ke misikāmō fē oša mli;
 Ni migbei fē le ole krede hū.
 Edšake gbē komeflo be mililei no,
 Dša, na, Iehowa! ole fē tfem momo. Lal. 139, 1-4.

21. Nēgbe madše omurō le hie ke-ate?
 Ni nēgbe madšo foi ke-adše ohie ke-ate?
 Ke mikwo ke-te nweii le, oye dšei:
 Ni ke miyañme misa ye gbohiadše hū, nao!
 Keđši minō lebi fidši
 Ni miyahī nšo nagbēhei le,
 Dšemei hū onine ate ayawami,
 Ni oninedšūrō amō mimli tfe ye!
 Ni ke mike: Duñ keke atuami! le,
 Nyōn tete atšō la ye mihewō!
 Asañ duñ hū woo duñ ye ohie,
 Ni nyōn tšeo heññ tamō fane noñ:
 Duñ dšio, la dšio, fē efe ekome! Lal. 139, 7-12.
22. Hemō ke yeli wōke-yo, ake Nyōnmo wiemō ake-sa
 dšei bei le ato, koni akadše nii ní epue amli afe
 noni anaã le. Hebr. 11, 3.
23. Bi le mli abo nii le fiã ye, nii ní yo nweii le ke nii
 ní yo šikpoñ le no le, nii ní anaã ke nii ní anaa
 le, mañtšeseii dšio, nontšoyelii dšio, onukpayelii dšio,
 hegbei dšio, nii le fē le, eno atšō abo, ni le hū abo
 ahā. Kolos. 1, 16.

K p ō m o.

II. Ke lesu Kristo ebinu kome ní efo le, ní dši
 wo-Nontšo le.

24. Mone dši mibi ní misumoole, mo he tšui ní miná ne!
 Mateo 3, 17.
25. Šišidšē leñ wiemō le yo, ni wiemō le ke Nyōnmo
 yo, ni Nyōnmo dši wiemō le. Le noñ, šišidšē leñ

eke Nyoñmo yò. Nibii fiā, lẹ nonñ anō-fe, ni ašile afee nokonoko ní afe. Emli wala yò, ni wala lẹ dši gbomei ala lẹ. Ioh. 1, 1-4.

26. Bi lẹ dši Nyoñmo ní anaa lẹ subań ke bonō fē bonō hie kromobi lẹ. Kolos. 1, 15.

III. Moni anōlẹ hō ke-dše Mumọ krońkroń leń
ni oblayo Maria lẹ fo lẹ.

27. Kaše onā, Maria lẹ, nō gbeye; ši noni afo ye emli lẹ edše Mumọ krońkroń mli; ni ebafo binu, ni ootše egbei Iesu, ši lẹ eehere emañ lẹ yiwala ke-adše ameh ešai lẹ amli. Mateo 1, 20. 21.

28. Ši fufo. afo ahāwọ,

Binu hū anō-hāwọ,

Ni elumoyeli lẹ akā ekoń lẹ nọ.

Ni aatše egbei akẹ : Nakpe,

Ńawolọ, Nyoñmo, Ekālo,

Nano-Tše ke Hedšole-Lumo. Ies. 9, 6.

29. Ši beni be fale lẹ eše etā lẹ, Nyoñmo tšu ledientše ebi lẹ ke-ba, yō ko bafole, eba mla šiši; koni ebakpō mei ní yò mla šiši lẹ, ní woná biyeli hegbe lẹ.

Gal. 4, 4. 5.

30. Wọ-Nyoñmo lẹ musuńtsō mọbonale lẹ hewo,

No mli ni dšetšeremo ní dše űwei lẹ bańawọ ye lẹ,

Koni dšen atše ahā mei ní tra duń ke gbele hoń le mli lẹ,

Ni atšōmọ wonāđši ke-ya hedšole gbẹ lẹ nọ!

Luk. 1, 78. 79.

31. Iesu ní dše Nazaret lẹ, Nyoñmo nō Mumọ krońkroń ke hewale efole, ni ekpaā ši efeo edšūrō ni etšai mei fē ní abonsam lẹ nyē ameno lẹ, edsake Nyoñmo kele ye. Bofoi asāđši 10, 38.

IV. Ni ena amanehũlũ yę Pontio Pilato yinọ ni aseñle,
egbo ni afũle.

32. Kristo hũ na amanehũlũ yę ešai ahewo šikome, le dšalo le hã mei ní edšaa le, koni ekewo aba Nyonmo nõ, ni agbele moñ yę helo gbefañ, ši ahãle wala yę mumo gbefañ. 1 Petr. 3, 18.
33. Kristo ní Nyonmo su leñ ni eyo le, dšee niihã ebu ake eke Nyonmo yeo egbo le, ši moñ ledientše ehe edšie efie, enõ tšulo su efõ eno, etšõ tamọ gbomei, ni edšen gbefañ hũ anále take gbomo. Eba ehe ši, etšõ toibolo ke-te gbele mli, ke-te senmotšo no gbele mli tete. Filip. 2, 6-8.
34. Ameseñ moni dši anumnyam Nontšo le. 1 Kor. 2, 8.
35. Nyonmo dšieo ledientše esuomọ ní eke-sumowo le ši etšõo, ake, beni ešafeloi dšiwọ lolo le, Kristo bagbo yę wonãdšian. Rom. 5, 8.
36. Nii ní dši tšutšunii le amlı noko ní miñõ-hãnye ní mihũ miná le dši, ake Kristo gbo yę wohe ešai le ahewo yę ñmãlei le ana, ni ake afũle, ni ake atele ši ekoñ yę gbi ní dši gbi ete le no yę ñmãlei le ana.
1 Korint. 15, 3. 4.

V. Ekpleke ši ke-te gbohĩadše.

37. Moni kpleke ši le, le noñ hũ dši moni kwọ ke-te ñweii fẽ ayiten le, koni ewo nii fiã obõbõ. Efes. 4, 10.
38. Ahã Kristo wala yę mumo gbefañ, mo mli ni beni eyin ete mumoi ní awoame tšun le anõ le, eyašie ehãame, mei ní blema le amẽboo toi, beni Nyonmo dšenmọ le se tše, ni ekweame gbę ahũ, beyino ní asa adeka kpetenkle le ato le. 1 Petr. 3, 19. 20.

Gbi ní dši ete le ete ši ekoñ ke-dše gbohĩ aten.

39. Nyonmo te Iesu ši gbi ní dši gbi ete le, ni chã edše kpo faññ, enõ ehe etšõ, dšee mañ mũ le fẽ, ši

mon edasefoi ní Nyõnmo edšie eto momo le, ní dšiwõ ní wõkõlõ yeõ nii ni wõkõlõ nuõ nii beni ete ši ke-dšõ gbohì aten le se le. Bõfoi le asādšì 10, 40, 41. 40. Edšakõ nohewõ ní Kristo gbo ni ete ši ni ehie tšõ ekoñ, koni eye gbohì ke hiekãloj fõ Nontšõ.

Rom. 14, 9.

41. Ohie ahì Iesu Kristo ní te ši ke-dšõ gbohì aten le ní dšõ Dawid sešìn le nõ, ye misanekpakpa le na. 2 Tim. 2, 8.

VI. Ete ñwei, ni eyata ši ye Nyõnmo ní dšì etšõ ofo le ninedšürõ nõ.

42. Iehowa kemõ ní eke minontšõ le nõ:

Ta mininedšürõ nõ

Ke-yaši beyinõ ní mañõ ohenyeloi le

Mafe onādšiašišì maño le! Lal. 110, 1.

43. Keke le beni Nontšõ le keame ewie le, anõle ke-te ñwei, ni eyata Nyõnmo ninedšürõ nõ. Mark. 16, 19.

44. Nyõnmo wo Kristo nõ godšõ, ni adrole gbei ní yo gbei fõ gbei nõ, koni Iesu gbei le mli ni mei ní yo ñwei ke mei ní yo šikpoñ le nõ ke mei ní yo šikpoñ šišì le anakutšõ fõ nakutšõ akula ši ye, ni lilei fõ lilei agba mli kpõ, akõ Nontšõ dšì Iesu Kristo hã tšõ Nyõnmo le anumnyam le. Fil. 2, 9-11.

VII. Dšei eedšõ eeba ni ebakodšõ mei ní hñei kãmo ke mei ní egboi le.

45. Aadšie Nontšõ Iesu le kpo ke-adšõ ñwei ke ehewale bõfoi le, moni ke lalilei atõ owele ye mei ní lee Nyõnmo ke mei ní boo wõ-Nontšõ Iesu Kristo sanekpakpa le toi le anõ. 2 Tes. 1, 7, 8.

46. Wõfõ wõopue faññ ye Kristo kodšomõsei le hie, koni mofõmo awo nii ní afe ye gbomotšõ mli, bõbõ ní efe le, ekpakpa dšìõ, efoñ dšìõ. 2 Korint. 5, 10.

47. Agbene le Nyonmo miwo gbomei fe ni yo hefēhe le kitā, ake ametsake ametsui, edsakeši eto gbi ko, nō no ni eke nū ni eto le akodšo dšen mū le fe ye dšale na. Bofoi le asādši 17, 30. 31.
48. Nohewo le nyesraā, edsake nyelee beyino ni šiatše le baā, ekole gbeke lo nyōn ten lo wogbemo lo lebi; koni ekaba trukā ebananye ake nyemiwo.

Mark. 13, 35. 36.

VIII. Miheo Mumo krońkroń le no,

49. Anania, meba Satana yi otšuiń obō, ni omale otšō Mumo krońkroń le, ni ofole šikpoń le yinii le fā ko? Dšee gbomei omale otšō ne, ši Nyonmo moń.
- Bofoi le asādši 5, 3. 4.

50. Ši beni hefatalo le ba le, le moni mi noń matšule nye nō ke-adše tše le nō le, moni dši anokwale Mumo le, ni dšeo tše le nō baā le, le noń eeye odase ye mihewo. Ioh. 15, 26.

IX. Ke Kristo asafo krońkroń kome ni yo hefēhe le, meikrońkroń le ananyobo le,

51. Bele agbene nyedšee maseibii ke gboi dońń, ši moń nyedši meikrońkroń le ananemei-mańbii ke Nyonmo webii, ni ańō-māmō bofoi le ke gbaloi le ašišitō le ni ekońte dši Iesu Kristo le no, mo mli ni atšē tšu ni amā le fe awo, ni eda efe solemotšu krońkroń ye Nontšo le mli, mo mli ni amāmonye hū afata he ahā Nyonmo šihilehe ye mumo mli le. Efes. 2, 19-22.
52. Nyebo mōdeń ni nyeto mumo ekomefemo le ye hedšole kpā le mli; ake gbomotšo kome ke mumo kome, take bo noń ni atšenye hū ye nyetšemo no hiekāmō kome le mli le: Nontšo kome, hemo ke yeli kome, baptisimo kome, Nyonmo ke mei fe atše

kome ní yò wofè wòṅò ní etšòò wofè wòmli ní eyò wofè wòmli lẹ. Efes. 4, 3-6.

X. Kẹ ešai fā lẹ,

53. Adšò moni anò efonfemò afalẹ!

Moni atšimò ehe eša nò lẹ!

Adšò gbomo ní Iehowa ebuu tòmò ko chāāle,

Ni emumòṅ lẹ apasa bẹ lẹ. Lal. 32, 1. 2.

54. Iesu Kristo mli noṅ ní woyò kpòmò lẹ yẹ elá lẹ hewò, noni dsi notòmòí afā lẹ yẹ edromò falẹ lẹ na.

Efes. 1, 7,

XI. Kẹ helo šitē lẹ,

55. Nmlẹfā lẹ miba, be nò ní mei fē ní yò gbohiabui lẹ amli lẹ anu gbomobi lẹ gbē, ni ameadše kpo, mei ní efe niikpakpa lẹ ke-ate wala-šitē lẹ mli, ni mei ní etšu nišāni lẹ ke-ate kodšomò-šitē lẹ mli.

Ioh. 5, 28. 29.

56. Take bõni Adam mli ni wofè wogboiò yẹ lẹ, nakai noṅ kẹ Kristo mli ni wofè wõnā wala yẹ. Ši mofēmo yẹ ledientšẹ egbedšianò: Kleñkleñmo Kristo; no se lẹ mei ní dsi Kristo nò, beni eba lẹ. No se lẹ nagbē lẹ, beni enò mañtšeyeli lẹ chā Nyoñmo ke tšẹ lẹ, beni efo noyeli fē ke hegbe fē ke hewale fē se lẹ. 1 Korint. 15, 22-24.

XII. Kẹ nanò wala lẹ miyeo.

57. Mitoi lẹ nuò migbē, ni mi lẹ mileame ni amenyieo mišẹ, ni mi noṅ mihāāame nanò wala, ni amehie kpātān ke-ate nanò, ni asaṅ moko šõname yẹ miden.

Ioh. 10, 27. 28.

58. Mei ní woṅ yẹ šikpoñ-sù mli lẹ aten mei pi hie atšē; meikomei ate nanò wala mli, ši meikomei hū ate nanò hiegebele ke nanò pimo mli. Dan. 12, 2.

59. Nyegboi, ni anō nyewala le ke Kristo le ate ye Nyonmo mli. Beni Kristo apue le, le moni dsi wowa le, no le nye hu nyekele apue ye anumnyam mli. Kolos. 3, 3. 4.

Hemo ke yeli senamo.

60. Moni tsuu nii, si eheo moni buo moko ni dsako Nyonmo le bem le no eyeo le, abuo chemo ke yeli le ake dsale abaaale. Rom. 4, 5.
61. Take boni etso mokome sigbemō no eba gbomei fe no ni abuame fo le, nakai non ke etso mokome dsalenō no eba gbomei fe no ni ake wala bembu buame bem. Rom. 5, 18.
62. Kristo Iesu mli le, dsee ketiafo ni nyeo noko efeo, ni dsee fo hu, si moni hemo ke yeli ni tsoo suomo no etsuo nii le. Gal. 5, 6.

Faikpamo.

Wo-Tse ni yo nwei!

63. Nyonmo mli ni atseo tseyeli fe tseyeli ni yo nweii ke sikpon no le ke-dseo le. Efes. 3, 15.
64. Sa oha midan kemoi le asa,
Ke mitsuindfenmoi le hu, ye ohie,
Iehowa; mitesa ke mikpolo le. Lal. 19, 15.
65. Lelen, lelen, mikenye ake: Nofeno he fai ni nyekpa tse le ye migbei ano le, eehanye. Ioh. 16, 23.
66. Nyesolea ni nyekafoa! 1 Tes. 5, 17.

Ogbei le afe kronkron.

67. Nontso Kristo le, nyebuale kronkron ye nyetsuii aml. 1 Petr. 3, 15.
68. Ata kronkron, toame ye ogbei aml le, mei ni onō

hāmi nẹ, koni amẹfe ekome tamowọ. Femọame kronkron yẹ onokwale lẹ mli; owiemọ lẹ anokwaleñ.

Ioh. 17, 11. 17.

69. Namo šeño gbeye po, Nontšo, ni ewon ogbei lẹ ahie nyam? edšakeši bo okome oyo kronkron. Kpodš. 15, 4.

70. Anmā ake: Nyefea kronkron, edšake mi lẹ, kronkron dšimi! 1 Petr. 1, 16.

Omantšeyeli lẹ aba!

71. Mantšeyeli ní hīo nanoi fẹ lẹ dši omantšeyeli lẹ; Ni onontšoyeli lẹ yẹ ke-yaä yinoi fẹ ayino no!

Lal. 145, 13.

72. Mantšeyeli lẹ ke noyeli lẹ ke hewale lẹ ní dši nwei mū lẹ fẹ šiši mantšeyeli lẹ, aañō-hā moni yo nwei šonñ lẹ kronkronbii lẹ aman lẹ. Emantšeyeli lẹ dši nanọ mantšeyeli, ni noyelii lẹ fẹ asomole, ni amebole toi! Dan. 7, 27.

73. Nyonmo mantšeyeli lẹ dsee niyeli ke numọ; ši mon dšale ke hedšole ke miše yẹ Mumọ kronkron mli; edšake moni yẹ enemei amlí ní esomoọ Kristo lẹ, Nyonmo náá ehe tsuidšürō, ni esa yẹ gbomei ahie hū. Rom. 14, 17. 18.

Afe noni osumoọ yẹ šikpoñ lẹ no, take afeọ yẹ nwei lẹ.

74. Ene dši mitše lẹ suomonanii lẹ, koni mofemo ní kweọ bi lẹ ni cheọ enọ eyeọ lẹ aná nanọ wala, ni mi lẹ matele ši ekoñ yẹ nagbėgbi lẹ no. Ioh. 6, 40.

75. Nyedšenbā akatamọ yino nẹ dšenbā, ši mon nyeke nyedfeñmọ ehẹfemọ lẹ atšakea nyehe, koni nyeka nyekwe nii ní dši Nyonmo suomonanii kpakpai ni sa ehie dšogbā ní hī ke-wula ši lẹ. Rom. 12, 2.

76. Hedšole Nyonmo lẹ, esanye yẹ niitšumọ kpakpa fẹ niitšumọ kpakpa mli, ní nyefe esumonanii lẹ, ní efe yẹ nyemli, no ní sa ledientše ehie yẹ Iesu Kristo

mli lẹ, mo nō ní d̄si anumnyam ke-yašio nan̄oi ana-
n̄oi lẹ! Amen. Hebr. 13, 21.

Hāwō ñmēnē wōdā ñmā!

77. S̄enamō kpetenkple d̄si Nyon̄mo d̄samō lẹl̄n̄, k̄d̄si
moko mī š̄e yē enii aml̄i lẹ. Ed̄sake w̄okē nokonoko
baa d̄se n̄n̄: be l̄e eye fann̄, ak̄e w̄onyēn̄ w̄okē noko
aya hū. Ši k̄e w̄oyē ñmā k̄e hehānii l̄e, be l̄e nii
n̄e aafa ahāwō. Ši mei ní taoq̄ nii p̄i aná l̄e, gb̄eḡ
kā k̄e t̄šōne k̄e buluias̄edii babao ní fiteḡ mo, ní k̄e
gbomei gb̄eḡ hiēkpātāmō k̄e lad̄šemō mli l̄e aml̄i.
Ed̄sake nibii f̄ōd̄si f̄ē š̄išifā d̄si š̄ikasuomō.

1 Tim. 6, 6-10.

78. D̄see abolo k̄ek̄e n̄ḡ ni gbomo t̄šō ní eehi š̄i; š̄i
wiemō f̄ē wiemō ní d̄š̄eḡ Nyon̄mo dan̄ l̄e n̄ḡ mon̄.

Mateo 4, 4.

79. K̄d̄si Iehowa emāā t̄su l̄e,
Yaka den̄me emāl̄oi l̄e gb̄oḡ he:
K̄d̄si Iehowa ebuu mañ l̄e he l̄e,
Yaka bul̄o l̄e š̄io ehe kpe:
Yakatfa nyeteteḡ š̄i man̄k̄ē mrā,
Nyets̄eḡ āhū dāni nyeyatraā š̄i,
Nyeyeyeḡ hed̄šramō abolo l̄e:
Nakai en̄ō-hāā ehed̄ḡgbomo l̄e yē w̄on̄ po!

Lal. 127, 1. 2.

Ni ok̄e w̄on̄ot̄ōm̄oi l̄e afawō, tamō boni w̄ok̄e-faā mei
ní t̄ōḡ w̄on̄o l̄e!

80. Iehowa, Iehowa Mawu, m̄ob̄onal̄o k̄e odomfoḡ, n̄i
toḡ t̄sui āhū, ní ml̄ihil̄e k̄e an̄ḡkwale fa p̄i, ní hiēḡ
ml̄ihil̄e mli ehāā mei akpe i abo, ní n̄ōḡ t̄ōmō k̄e
efon̄ k̄e eša efaā; ni bem hū ebuñ kwrā. 2 Mose 34, 6. 7.

81. Nohewō l̄e, ak̄e noni Nyon̄mo halam̄obii, m̄eikron̄kroi
k̄e suom̄omei d̄š̄inye hewō l̄e, nyewoa m̄ob̄onale mlinii,

mlihile, hešibādfeñmo, mlidšole, dfeñmo ní se tšeo:
 ní nyehereherea nyehe ní nyeke-fafaä nyehe, keđši
 moko ke moko ye sane ko le, take boni Kristo hũ
 nõ-fanye le, nakai nye hũ nyefea. Kolos, 3, 12. 13.

82. Ši keđši nyeke mei atõmõ faame le, nyetše ní yo
 nwei le ke-afanye hũ. Ši keđši nyeke mei atõmõ
 efaame le, nyetše le hũ ke nyetõmõ le efañnye.

Mateo 6, 14. 15.

Ni okewo akaya kã mli!

83. Keđši aka moko le, ekake ake Nyoñmo nõ adše
 akale: edšake Nyoñmo le, akaale ye niifõđši agbefañ,
 ši kã hũ ledientše ekaa mokomoko. Ši akaä mofemo
 ake ledientše ekono gblaäle ke-milakale! no se le
 akono le, ke enõ ho le, efoö eša, ši eša le hũ, ke
 agbe na le, efoö gbele. Iak. 1, 13-15.

84. Nontšo le ke: Simon, Simon, na, satana etao nye-
 segbe, koni eša nyemli take ñmã; ši mi le, mikpa
 fai mihão, koni ohemo ke yeli akatã. Luk. 22, 31. 32.

85. Mibi, ke ešafelõ milakao le,
 Kakplëame! Abei 1, 10.

86. Hẽ, hei ní šãmo trotro le oke meifõđši le eto:
 Onõõame ofiaä ši ní amekũmo dukuduku.

Lal. 73, 18.

Ši dšiemowo ke-dše cfoñ le mli!

87. Gbohiadše deñ tete makpõame ke-adše;

Gbele mli hũ mahereame ye.

Mafe ogbelehela, gbele!

Mafe otšenemõhela, gbohiadše! Hoš. 13, 14.

88. Gbomo ní nii yo mõbõ dšimi: namo ašõmi ke-adše
 neke gbele ne gbomotšo le mli! Mida Nyoñmo ši
 ye Iesu Kristo, wo-Nontšo le, mli! Rom. 7, 24. 25.

Si onō dši mañtšeyeli le, ke hewale le, ke anumnyam le,
ke-yaši nano. Amen.

89. Adšoo, Iehowa, wotše Israel Nyoñmo le, ke-dše
nano ke-yaši nano! Bo, Iehowa! onō dši dale ke
hewale ke hienyam ke kōnimyeli ke šidā; hē, onō
dši nofēno ní yo űwei ke šikpoñ le no le. Bo,
Iehowa! onō dši mañtšeyeli le, ni bo noñ owoq ohe
no ye nii fiā no ake onukpa. Ni niifale ke anum
nyam fē dše ohie, ni bo noñ oyeq nii fē no, ni odeñ
hū ni nyēmo ke hewale yo, ni odeñ sane noñ dši
mofēmo dale ke hewale le! 1 Kron. 29, 10-12.

90. Nyoñmo šiwoi abo ni yo ne, emli amefe hē le ni
emli noñ amefe amen le ye, koni awo Nyoñmo hie
nyam ye womli. 2 Korint. 1, 20.

Nyoñmo mla ke ekitāi nyoñma le.

Mla le.

91. Edšake ke dšeniñmādši amlibii ní mla be amedeñ
le dše amefomo mli amefe mla le nii le, ame ní
amebe mla le, amedši mla hāā amedientše amehe;
ame ní ametšōo, ake añmā mla le niitšumo le ye
ametsuii amlí, ni ameheniilē hū yeq odase, ni ame-
susumoi le flofloō amehe na lo amefāfāā amehe hū
ye ameten. Rom. 2, 14, 15.

92. Nyekasusua, ake miba mla le lo gbaloi le afēnemo;
mibaa fēnemo, ši miba nagbē. Ši leleñ, mikeonye
ake gbii abo ní űwei ke šikpoñ hoko ne, yota lo
kuli hoñ ye mla le mli, dša afe fē dā.

Mateo 5, 17, 18.

Kitāi nyoŋma le.

Mi d̄si Iehowa o-Nyoŋmo le, n̄i d̄sieŋ ke-d̄še Mizraim
 ŋikpoŋ le n̄o, ke-d̄še nyōd̄ši awe le:

Kitā I.

Kaná nyoŋmoi krokomei ye mih̄e!

93. Ni agbene, Israel! meni Iehowa, o-Nyoŋmo le, bio
 ye odeŋ, ake d̄sa ake oše Iehowa, o-Nyoŋmo le,
 gbeye, ni onyie egbei le f̄e mli, ni osumole, ni
 osōmo Iehowa, o-Nyoŋmo le, ye otsui f̄e mli ke
 susuma f̄e mli, koni obu Iehowa kitāi ke ekpoi n̄i
 mi le miwoō ŋmene gbi ne, koni ah̄i ah̄ao? —
 Iehowa, o-Nyoŋmo le, gbeye oše, ni le osōmo, ni
 le ehe okpete! 5 Mose 10, 12, 13, 20.

Kitā II.

Kafe amagā ko lo n̄oko n̄i tam̄o nii n̄i yo ŋwei, lo nii
 n̄i yo ŋikpoŋ le n̄o, lo nii n̄i yo nu mli ye ŋikpoŋ le
 ŋiŋi le oh̄a ohe: kad̄saame, ni kasōmoame h̄u; ŋi mi,
 Iehowa, o-Nyoŋmo le, mi d̄si Mawu awuŋāyel̄o, n̄i woŋ
 t̄semei atōmoī anyōmo ke-t̄sōŋ bii an̄o ke-yaŋio yinobii
 n̄i d̄si ete ke mei n̄i d̄si ed̄fe n̄i nyeomi le an̄o; ni
 minaā mei akpei ab̄o ni sumoōmi, ni am̄ebuŋ mikitāi
 le am̄ob̄o.

94. Nyekafea nyehe yakayakawōd̄si, ni amagā lo n̄o
 ko n̄i afie le nyekamām̄o ŋi nyehāa nyehe, ni te ke
 ehe mfōnini h̄u nyekamām̄o ye nyeŋikpoŋ le n̄o,
 koni nyed̄sa ye he; ed̄sake mi d̄si Iehowa, nye-
 Nyoŋmo le. 3 Mose 26, 1.
95. Alom̄o moni feŋ amagā lo fiem̄on̄o ko n̄i d̄si Iehowa
 nihinii ke n̄al̄o nid̄si ana niit̄sum̄o le ni eke-mā ŋi
 ye niif̄ifiān le! Ni maŋ m̄u le f̄e ato he ake: Amen.

5 Mose 27, 15.

Kitā III.

Kahie Iehowa, o-Nyoŋmo le, gbeɪ amlɪ yakayaka; ʃi Iehowa ebuŋ moni hieɔ egbeɪ amlɪ yakayaka le bem.

96. ʃi nye, nye Israel we!

Boni Nontʃo Iehowa ke ne:

Mofemo yakayakawoɔɔsi le,

Nyeyaä nyeyasomoame keke!

ʃi fe se le, kedsi nyebonmi toi le,

Bele migbeɪ kronkron hu ni nyekabulea don!

Iehes. 20, 39.

97. ʃi titri le, minyemimeɪ! nyekakaa kitā: ŋwei nō dsiō, ʃikpoŋ nō dsiō, alo nokroko nō dsiō, nyekakaa kitā; ʃi nyehē le afe hē, ni dabi le afe dabi, koni nyekagbe kodšomō mli. Iak. 5, 12.

Kitā IV.

Ohie ahi hedšomogbi le nō, ni ohā ehe atše. Gbii ekpa le otšu nii, ni ofe onii fiā; ʃi gbɪ ni dsi gbɪ kpawo le dsi hedšomogbi hā Iehowa, o-Nyoŋmo le; no mli le okatšu niitšumō ko, bo, lo obinu, lo obiyo, lo owenu, lo oweyo, lo okoloi, lo ogbo ni yo ogboi le amlɪ; ʃi gbii ekpa Iehowa nō-fe ŋwei ke ʃikpoŋ, ke nšo ke nofeno ni yo amemli, ni enō gbɪ ni dsi gbɪ kpawo le edšo ehe: nohewo ni Iehowa dšo hedšomogbi le, ni ehā ehe tše le!

98. Ni gbɪ ni dsi gbɪ kpawo le Nyoŋmo gbe eniitšumō ni etšu le na; ni edšo ehe ye gbɪ ni dsi gbɪ kpawo le nō ke-dše eniitšumō ni etšu le fē mli; ni Nyoŋmó dšo gbɪ ni dsi gbɪ kpawo le, ni ehā efe kronkron, akē ye no mli edšo ehe ke-dše eniitšumō fē ni Nyoŋmo ebo ni efe le mli. 1 Mose 2, 2. 3.

99. Kedsi nyebonmi toi

Ni nyefe Sabato gbɪ le kronkron,

Ni nyetereñ dšatsū ko dšatsū ko
 Ke-tšōñ Ierusalem agboi leñ
 Ye Sabato gbi le ño le:
 Nò ni mašere la ye egboi le amli,
 Ní eye Ierusalem mōdši le, ni anyēñ agbe.

Ier. 17, 27.

100. Mabole ofoleshāte le, Iehowa!
 Koni mahā anu yidšiemō gbē le,
 Ni magba onakpenii le fiā!
 Iehowa! misumō owe šihile le,
 Ke onumnyam le šihilehe le! Lal. 26, 6-8.
101. Nyetšōmōa wiemō le feloi, ni dšee nuloi keke, ní
 nyeke šišiuo nyedientše nyehe. Iak. 1, 22.

Kitā V.

Wo otše ke onye, koni ogbii atše ye šikpoñ le ní Iehowa,
 o-Nyoñmo le, hāao le ño.

102. Bo otše toi, ši le efoö ñe;
 Ni kagbe onye he guo, beni egbo le!
 Tsuidšürō otše ke onye aná,
 Ni moni foö le hū anyá. Abei 23, 22. 25.
103. Bii le, ameto amefoloi le anādšian pepēpe; edšake
 ene ye feo ni enö Nyoñmo na. 1 Tim. 5, 4.
104. Hienmei ní lio etše le,
 Ni egbe enye toibō le he guo le,
 Fāmō fa na kwākwālabitei afāle,
 Ni yē hū okropoñbii ayele. Abei 30, 17.

Kitā VI.

Kagbe gbomo!

105. Nyenu, ake akē blemabii le ake: "Kagbe!" ši mo-
 fēmo ni agbe le, eye kodšomō leñ fo. Ši mi le
 mikenye, ake mofēmo ní mli fūo enyemi le yaka
 le, eye kodšomō leñ fo; ni mofēmo ní ake enyemi

ake: "Raka" (yakagbomo) le, eye adsina hie fo; ni mofemo ni ake ake: Bo sekeyelo le, eye la-gehena le mli ya fo. Mateo 5, 21. 22.

106. Moni sumgo enyemi le, ehio gbele le mli. Mofemo ni nyeo enyemi le, gbomeiawuiyelo dsile; ni nyele ake gbomeiawuiyelo fe gbomeiawuiyelo be nango wala ni hio emli. 1 Ioh. 3, 14. 15.

Kitā VII.

Kabo adfaman!

107. Awo gbla ye mei fe mli, ni yowye hu ni edsee hebulemo: si adfamañboloi ke gblankuoloi le, Nyonmo akodsoame! Hebr. 13, 4.
108. Edsake ene dsi Nyonmo suomonanō, nyehetsemo le, ni nyetsi nyehe na ke-dse adfamañbo mli, ni nyeten mofemo ale ledientse eno le no ye hetsemo ke wo mli, dsee akono hiedo mli, take boni dseñmadsian-bii le hu ni lee Nyonmo le feo le. 1 Tes. 4, 3-5.

Kitā VIII.

Kadšu!

109. Dsuloi lo hiekoloi yeñ Nyonmo mantseyeli le no. 1 Korint. 6, 10.
110. Ene dsi Nyonmo suomonanō, koni moko akaye enyemi amim, ni ehie adso eno ye sane le mli, edsakesi enemei fe ahe oweletolo dsi Nontso. 1 Tes. 4, 6.
111. Dsulō le akadšu doññ, si mon ebo modeñ ni eke enidši atsu niikpakpai le, koni ena noko ni eke-yahā moni chia le! Efes. 4, 28.

Kitā IX.

Kaye amale odase ye onanyo hewo.

112. Nohewo le nyeşa amale nyefoa ni nyeten mofemo ke enanyo awie anokwale, edsake wodientse wöhe nii dsiwo. Efes. 4, 25.

113. Iehowa! namo ato obū leñ?
 Namō ahi ogoñ kroñkroñ le nō?
 Moni nyieo ní ehi pē ni etšu dšalenii,
 Ni wieo anokwale yē etšuiñ:
 Moni ke elilei enyiee mo šiši,
 Ni efee enanyo efoñ ko,
 Ni eboo ehgbomo ahora:
 Humi efe yē leđientšē chie, ašele afō po;
 Ši Iehowa šeloi le ahie nyam ewoo.
 Ekāa kitā chāa leđientšē ehe efoñ le, ni etšakee:
 Ešika le hū efaa ehee hekpa ni wa,
 Ni mei ní yeo bem le ahe nyōññii le hū ehee: —
 Moni feo nii ne le ehosoñ ke-ate nanō! Lal. 15.

Kitā X.

- Ohie akakō onanyo šia nō; ohie akakō onanyo nā nō,
 alo ewenu lo eweyo lo etšina lo etedši, alo noko ní dši
 onanyo nō!
114. Tšui mli ni susumoī fōdši ke meiaqbē, gblāfitemoī,
 adfamañboī, dšūi, amale odaseyelii ke musuboi dšeo
 Mateo 15, 19.
115. Gbomo tšuiñ susumoī adfenmoī le, efoñ keke dši
 dāne ke-dšē egbekēbiiāši. 1 Mose 6, 5; 8, 21.
116. Ši mike: Mumo nyeke-nyiea, ni nyegben helo sedī
 na kwrā. Edsake helo le diō nii ase ešio mumo
 le, ni mumo le hū diō nii ase ešio helo le; ši ene-
 mei guguo amehe, koni dsee nii ní nyesumoō le
 noñ nyeafe. Gal. 5, 16, 17.

Mla le senamo.

117. Mla nō ní eša he niilē tšōo ke-baā. Rom. 3, 20.
118. Mla le tšō wotšoselo ke-yaā Kristo nō. Gal. 3, 24.
119. Ši faññ helo le niitsumoī le dšeo kpo, nii ní dši

gblāfitemo, adfamañbo, mūdšiniitšumo, nyennyentfi-
bo, woñdšamo, sū, nye, bēi, awunāyeli, mlilawoi,
blōmo, atūatšemo, mligblamo, hiēko, awuiyeli,
dāto, fufemo ke nii ní tamō enemei le, nii ní
mikenye mito, take boni mikenye mito sa le, ake
mei ní yeo neke nii ne le, ameyen Nyoñmo mañ-
tseyeli le. Gal. 5, 19-21.

120. Mumo le yibii le dšisuumo, miše, hedšole, tšuišitō,
mlihile, edšurōfemo, hemo ke yeli, mlidšole, hiēši-
kāmō; enemei ne mla ko eguu. Gal. 5, 22, 23.

Nyoñmo kitāi le anoyeli.

121. Mañō tšui hē mahānye,
Ni mumo hē ni mañō-wo nyemli,
Ni madšie tetšui le ye nyehelo mli,
Ni mañō helo tšui mahānye:
Ni mike Mimumo le awo nyemli,
Ni mahā nyenyie mikpoi le amli,
Ni mikodšomoi le nyeabu ní nyefe! Iehes. 36, 26. 27.
122. Edšake ahā mla ko ní yo hewale boni eke ahā
wala dšikule, bele mla non mli ní dšale le dše
leleñ. Ši moñ ñmāle le nā nii fiā yi ye eša šiši,
koni šiwō le adše Iesu Kristo hemo ke yeli mli
ahā mei ní heo yeo le. Gal. 3, 21. 22.
123. Edšake noni mla le nyēñ afe le, no mli ní efe
gbedē ye helo le hewo le, Nyoñmo fe, ni etšu le-
dientše ebi le ye noni tamō eša helo le mli ni ye
eša hewo hū, ni ebu eša le fo ye helo le mli, koni
agbe mla dšalenō le na ye womli, wo mei ní wo-
nyiee helo na, ši moñ mumo na le. Rom. 8, 3. 4.

Ekpakpafemoi.

124. Ši nye le, weku ní ahala dši nye, mañtšemei aso-
foyeli, dšēmañ kronkron, mañ ní akpō kwrā, koni

nyedšadše moni tšenye ke-dše duñ le mli ke-ba ledientše enakpe la le he le hianiifemoi le.

1 Petr. 2, 9.

125. Nakai nychāa nyela atsoa ye gbomei ahie, koni amena nyeniikpakpai aniifemoi le, ni amewo nyetše ni yo űwei le hie nyam. Mateo 5, 16.
126. Edsake no pe, ni gbomo dūo le, no non eekpa hū; koni moni dūo nii ye ledientše ehelo le mli le, ehelo le mli ekpa fitemo ke-dše; si moni dūo nii ye mumo le mli le, mumo le mli hū ekpa nango wala ke-dše. Si noni wofeo ekpakpa le, nyekahāa mitoawo, edsake ledientše ebeyino le wobakpa hū, kedši wogbedee le. Gal. 6, 7-9.

Nontšo le niyenii.

127. Nyebaä miñō, nyefē ni etonye ni nyedšatsuii fenyē le, ni mahānye hedšomō: nyenōa mipā le nyenmea nyenu, ni nyekasea ye mihe, si mimli dšo, ni mi-baä mihe si ye mitsui mli; ni nyeaná hedšomō nyebā nyesusumai le. Edsake mipā le ñō, ni midšatsu le etšii. Mateo 11, 28-30.
128. Dšomō kpulu le ni wodšoö le, ani dšee Kristo lá le nanyobo le ni? Abolo ni wokūmo le, ani dšee Kristo gbomotšo le nanyobo le ni? Edsake abolo kome, gbomotšo kome dši woyi pi le, edsake wofē woyeo abolo kome le eko. 1 Korint. 10, 16. 17.
129. Ši šiiaḅo ni nyeyeo neke abolo ne ni nyenuo neke kpulu ne hū le, nyedšadšeo Nontšo le gbele le nyetšōo ke-yaä beyino ni eeba. Nohewo le, mofēmo ni yeo neke abolo ne ni enuo Nontšo le kpulu le, boni esaa le, etō Nontšo le gbomotšo le ke elá le no. Ši gbomo aka ledientše ehe, ni neke eye abolo ne eko, ni enu kpulu ne eko; si moni yeo ni enuo

bɔni ɛsaa lɛ, kodʒomɔ mon eyeɔ ai enuɔ ehãã ehe,
edʒake ebuu Nontʒo lɛ gbomotʒo lɛ. 1 Kor.11, 26-29.

Nyoŋmo tʒũdʒi.

130. Ehã meikomei tʒomɔ bofoi, ni meikomei gbaloi,
meikomei hũ sanekpakpadʒadʒeloi ni meikomei hũ
nokwɛloɪ ke tʒoloi, koni anõ-sa hetʒeloi lɛ hã sõomɔ
niitʒumɔ ke Kristo gbomotʒo lɛ tã. Efes.4,11.12.
131. Nohewo lɛ Kristo woyeɔ bofo wohãã, take bɔni
Nyoŋmo tʒõɔ womli ni ewieg etʒõɔ lɛ: wokpaã fai
wohãã Kristo, ake nyehãã akpãtãanye ke Nyoŋmo
teŋ. 2 Korint. 5, 20.

Niitʒumɔ fẽ niitʒumɔ hewo wiemoi.

132. Mofẽmo bɔni Nontʒo lɛ etʒele ehã lɛ, nakai enyie.
1 Korint. 7, 17.
133. Keɒsi moko ni sõomɔ lɛ, edʒe nyẽmɔ ni Nyoŋmo
droɔ lɛ mli; koni anõ nii fẽ awo Nyoŋmo hie nyam
ye Iesu Kristo hewo, mo nõ ni dʒi anumnyam lɛ
ke hewale lɛ ke-yaʒiɔ nanɔi ananɔi lɛ! Amen!
1 Petr. 4, 11.

Nokwɛloɪ, sanekpakpa lɛ dʒadʒeloi ke tʒoloi.

134. Agbene dʒa ake nokwɛlo lɛ ahi ʒi, bɔni anyẽn ata
ehe, nã kome wu, hieʒikãlo, moni yo dfeŋmɔ ni sa,
moni baã edseŋ dʒogbã, gbɔfelɔ, moni le tʒomɔ,
dʒee dãnulo, dʒee mo yilo, dʒee kpekpefelɔ, ʒi mon
moni feɔ kpõ, moni bee, moni sumoɔ ʒika, moni
yo bii toiboloi ke nii ni sa lɛ fẽ; ʒi keɒsi moko
lee bɔni eye ledientʒe ewe no onukpa ehã lɛ, te
afe teŋ ni edfeŋ Nyoŋmo asafo lɛ no?
1 Tim. 3, 2-6.
135. Edʒake dʒa ake nokwɛlo lɛ aye bem, gbɔfelɔ, moni
sumoɔ ekpakpa, moni dfeŋmɔ esa, dʒalo, moni hie

yọ nyam, moni hie kã ši; ní hieo tsõmọ le na
 wiemọ ní fi ši šinn le mli, koni enyē ewie etšõ
 mei ye niitšõmọ ní tšãã mo le mli, ni mei ní kũo
 wiemọ na le hũ, ekã amehie. Tit. 1, 8. 9.

Soleloi ke mei ní boọ wiemọ le toi.

136. Ši wombanye, anyemimei, ake nyelea mei ní tšuo
 nii ye nyeten ni ameyeo nyeno onukpai ye Nontšo
 le mli ni amewieo ametšõnye le, ni nyebuaame
 naakpa dientše ye suomọ mli, ye ameniitšumọ le
 hewo. Nyehia ši ye hedšole mli ye nyeten.

1 Tes. 5, 12. 13.

137. Nyeboa nyetsõloi le atoi, ni nyebaã nyehe ši nye-
 hããame; edšake ame le, amebuọ nyesusumai le
 ahe, ake mei ní ahã he akontabũ; koni ameke miše
 afe nii ne, ši dšee ke ntšoidõmọ: edšake kule eno
 ehin hãnye. Hebr. 13, 17.

Noyeliloi.

138. Nohewo le, nye mantšemei! nyeyõsea,
 Nyekplãa kãmo hũ, nye šikpoñ no kodšoloi le!
 Nyesõmọa Iehowa ke gbeyešemo,
 Ni nyemli afianye ke hekpokpomọ! Lal. 2, 10. 11.

139. Nyedšiea nyeniifõnfemọi le ke-dšea mihie,
 Nyefõa efonfemọ!
 Nyekasea ekpakpafemọ,
 Nyetaoa kodšomọ segbe,
 Nyedšadšea moni awale yi le sane,
 Nyeyea awuisã sane,
 Nyefãa okulafo he! Ies. 1, 16. 17.

140. Fãmo hi ní yo hewale ye man le fẽ mli, mei ní
 šeo Nyoñmo gbeyē, ní dši hi anokwafoi, ní hiõ
 hiedšomọ; ni owoame akpeiatšemei, ohahaiatšemei,

nyoñmaienumogenumo-atšemei, ke nyoñmanyoñmai-atšemei ye ameno: ni ohā amekodšo mañ le befēbe.

2 Mose 18, 21. 22.

141. Okakōdō kodšomō: Kakwe mei ahietsei, ni okañō nyōñnii hū; ši nyōñnii le lilaä ñaloj ahienmeii, ni añō dšaloj asādši ahie abumō ši. Dšalesane, dšalesane otii! 5 Mose 16, 19. 20.

142. Nyekwea noni nyefeo le ni ahia; ši dsee gbomei nyekodšo nyehā; ši Iehowa moñ, moni fata nyehe ye kodšomō sane le mli le. Ni agbene Iehowa he ñmiñmi ahi nyeno; nyebua nyehe ni nyefea; ši Iehowa, wo-Nyoñmo le, kōtōmpoo ke hieiañkwemo ke nyōñnii ahemo be eñō! 2 Kron. 19, 6. 7.

Mei ní yō mei ašiši.

143. Susuma fē susuma aba ehe ši ahā noyeli ní yō hegbe ke-yeo nō le. Edšake noyeli ko be, ake dša noni dše Nyoñmo ñō, ši noyeli ní yō le, Nyoñmo esa eto. Beni afe ní mofēmo ní kūo noyeli le na le, ete ši eši noni Nyoñmo eto le, ši mei ní teo ši nakai le, aná kodšomō ahā amedientše amehe. Edšake lumei le, dsee niitšumoi kpakpai ahe gbeye dšiamē, ši moñ niitšumoi fōdši añō. Ši keđši osumōo noyeli le gbeyešemo le, femo ekpakpa, ni ooná yidšiemō ye eden; edšake Nyoñmo sōolo dšile ye obewo, koni ahī ahāo. Ši keđši ofe efoñ le, še gbeye! edšake dsee yaka ehieo tši le; edšake Nyoñmo sōolo dšile ke moni ke mlifū toō moni tšuo niifōdšianii le nō owele; hewo le edša ake wobaä wohe ši, dsee mlifū le hewo keke; ši moñ heniilē hewo hū. Edšake nohewo nyetšuo onia hū le; edšake Nyoñmo mañ-niitšuloj dšiamē, ni neke nii ne noñ nō ameyeo.

Rom. 13, 1-6.

144. Nohewo hū ni nyeke nyehe ato gbomei adebo fe adebo le sisi ye Nontso le hewo, mantse moni yeo no le sisi dsiō, lumei ni etšu ni ametō efonfeloī ahe owele si amedšie ekpakpafeloī ayi le asisi dsiō.

1 Petr. 2, 13. 14.

Wumei.

145. Nye wumei, nyesumoā nyedientse nyenāmei, take boni Kristo hū sumo asafo le. Efes. 5, 25.
146. Nye wumei, nyesumoā nyenāmei, ni nyemli akadsoa ye ameno. Kol. 3, 19.
147. Nakai non kē nye wumei le, nyeke nyenāmei ahī si ye niilē na, ni nyeke wō awoa yō le, ake nō ni he waa tūtu ko, gbūiabō ni wala dromo nanemei wofasei dšiamē hū, koni akatsimo nyesolemoī le agbe. 1 Petr. 3, 7.

Nāmei.

148. Nye yei le, nyedientse nyewumei le nyebaā nyehe šī nyehāa, tamō boni nyefeo nyehāa Nontso le; edsake wu le dšī nā le yitšo, take boni Kristo hū dšī asafo le yitšo le. Efes. 5, 22. 23. Kolos. 3, 18.
149. Nakai non kē yei le ke amēhe ato amedientse amewumei le asisi, koni, ke meikomei hū boo wiemo le toi le, ametšo yei adšēnbā le no, ni aši wiemo le anāame kē, ake ni amekwe nyedšēnbā ni he tse ye gbeyešemō mli le. Ni dsee yei le ahe yigbo ke šikawō ke atadewō afe amewulamō, šī moū amētšuiian gbomo ni aāō-te le, ye mumō ni mli dšō ni efe diō le nii ni fiten le amlī, noni dšra wa ye Nyoūmo hie le. Edsake nakai ni sa le yei kroūkroi le hū ni hie kā Nyoūmo no le wula amēhe, ni amēke amēhe to amedientse amewumei asisi le.

1 Petr. 3, 1-5.

Foloi.

150. Ni neke wiemoi ne ni mi le miwooo he kitā ūmene
le akā otšui no, ni odšo amēna ohā obii le, ni owie
amehe, beni otañ owe le, ni beni onyieo gbe le no
le, ni beni okāā ši, ni beni oteo ši le. 5 Mose 6, 6. 7.
151. Kakāmā gbekē kāmō ko;
Edšake kēdši oyile ke tšo le, egboñ;
Bo le, tšo oke yile ko:
Ši esusuma le, odšiele ke-dše gbohiadše.
Abei 23, 13. 14.
152. Moni tšio etšo na le, enyee ebi!
Ši moni sumoole le, etšoseole mrā mli.
Abei 13, 24.
153. Yi obi beni nohiekāmō yo le! Abei 19, 18.
154. Nye tšemei, nyekawoa nyebii amlifū tūtu, ši nyelea-
ame ye Nontšo le tšosemō ke nawō le mli moñ.
Efes. 6, 4. Kolos. 3, 21.

Gbekēbii.

155. Nye bii, nyeboa nyefoloi atoi ye Nontšo le mli,
edšake ene dša. "Wo otše ke onye", no dši kleñ-
kleñ kitā ní hie ši wō akę: "Koni ahī ahāo, ni otše
ye šikpoñ le no" le. Efes. 6, 1-3. Kolos. 3, 20.
156. Moni kpātāā etše hie ni ewoo enye foi le,
Bi ní woq hiegebele ni eboō ahora ni. Abei 19, 26.

Tšudši, weyei, apafoi ke niitšuloi.

157. Webii, nyeke nyehe atoa nyenontšomei ašiši ye
gbeyešemō fē mli, dšee nontšomei kpakpai ke mli-
hiloj keke, ši moñ meikōdōdši ašiši hū. 1 Petr. 2, 18.
158. Nye tšūdši, nyeboa nyenontšomei ye helo na le atoi
ke gbeyešemō ke hekpokpomō ye nyetšuii akroññ-
femō le mli, take Kristo le; dšee ke hienmeii anō

sōomō tamō mei nī saä gbomei ahie lẹ, ši tamō Kristo tšũdši nī feo Nyõnmo suomõnanii lẹ ke-dse amesusuma mli ke tšuidšürō, nī sōmoo Nontšo lẹ ni dsee gbomei, nī leo akẹ nō edšürō non nī mofemo feo lẹ, no non nyõmō aawole ye Nontšo lẹ nõ, tšũlo dšile dšio, alo ehehelo dšile dšio.

Efes. 6, 5-8. Kolos. 3, 22.

Štatšemei.

159. Ni nye nontšomei, nii ne pe nyefea nyehāa nyetšũdši ni nyefōa hegbeyewō, akẹ nī nyele, akẹ nyekame fē nontšo hū ye, ye ņweii lẹ, ni hieankwemō ko be enō lẹ. Efes. 6, 9.
160. Nye nontšomei, noni dša gbẹ ke noni feo pe lẹ nyenō-hāa nyetšũdši lẹ, ni nyelea, akẹ nye hū nyeye nontšo ye ņweii. Kolos. 4, 1.

Oblahī ke oblayei.

161. Nyekahāa alakaānye! Adfamanbōloī lo wõndšaloī lo gblānkũoloī lo mei nī ke amedientše amehelo feo yakayakanii lo hi nī ke amehē feo yakayakanii lo dšuloī lo hiekōloī lo dātoloī lo mei adšeloī lo amimyeliloī yen Nyõnmo mantšeyeli lẹ nọ kwrā.
1 Korint. 6, 9. 10.
162. Nye oblahi, nyekẹ nyehe atoa onukpai lẹ ašiši.
1 Petr. 5, 5.

Okulafoi.

163. Ši moni dši yō okulafo leleñ nī efē ekome tō lẹ, enōo ehie efōo Nyõnmo nọ, ni ehio faikpamoi ke solemoi ahe nyõn ke fane. Ši moni boõ awofi lẹ, egbo beni ehie kā lolo lẹ. Ni nii ne ofāame, koni akaná amehē sane ata. 1 Tim. 5, 5-7.

Nyoŋmo mla le šišidšē.

164. Sumo Nontšo, o-Nyoŋmo le, ye otšui mū le fē mli ke osusuma mū le fē mli ke odfeŋmo mū le fē mli! Ene dši kitā ni dši tšutšu nō, ni edši ewulu hū. Ši noni dši enyo le tamō no ake: Sumo onanyo, tamō boni osumoo bodientše ohe! Kitāi enyo ne no mla le ke gbaloi le fē tšotšoro. Mateo 22, 37-40.

Sanekpakpa le šišidšē.

165. Neke Nyoŋmo sumo dše le, ake enō ebi kome ni afo le ehā, koni mofemo ni heo eno yeo le hie akakpātā, ši enā nano wala moŋ. Ioh. 3, 16.
166. Anokwa wiemo ni sa ake aŋōo kwrā le ni, ake Kristo Iesu ba dše neŋ eba ešafeloī ayiwalaheremo, mei aten ni mi le midši kleŋkleŋmo; ši kēle ene hewo ni anami mōbo, koni mimli tšutšu ni Iesu Kristo atšō edfeŋmo ni se tšeo le ye, ni aŋō-to okadi ahā mei ni bahe eno amēbaye ni amēnā nano wala le. 1 Tim. 1, 15. 16.

Hefatamo.

Solemoi srotōi.

I. Lebi faikpamo.

Ehi ake ada Iehowa ši
 Ni ala ahā ogbei, bo Nweinyo, le!
 Ake agba omlihile le lebi,
 Ke onokwayeli le nyōnyoŋ fē. (Lal. 92, 2. 3.)

O Nontšo Iesu! dšomomi ŋmēne, ni okwemi no dšogbā, ni oba miyi ke-dše ešai fē mli! Amen.

Míndao ši, mi-Nontšo Iesu, ake ohā miwo dšogbā.
Hāmi tšui kpakpa, ni mañō-wo mitše ke minye ke
mitsōlo ke mei fē, ni masumo bo, mi-Nontšo Iesu, koni
maye okitāi le aňo! Amen.

II. Gbeke faikpamo.

Mi-Nontšo Iesu! kwemomi no nyō neň ni oke mihe
ešai fē ofami, ni ofemi gbekē kpakpa ye osuomō le
hewo! Amen.

III. Niyyēni ahe faikpamo.

Hienmei fē hienmei po mikweo gbe,
Ni bo onōo ameniyyēni ohāame ye ebe le mli!
Fā ofāā onine kpo ni ohāā
Nofēno ní hie kā toō ke nii ní saā ehie le!

(Lal. 145, 15. 16.)

Mitše ní yo ūwei! dšomō niyyēni ne no, koni maná
hewale, ni mike dao ši dšogbā! Amen.

Niyyēni ase šidā.

Nyedaā Iehowa ši, edsakeši ehi:
Edšake nano emlihile yaā. (Lal. 118, 1.)

Mi-Nontšo Iesu! ohāmi nii miye, mindao ši! Amen.

WADŠEMO-WOLO

ní tšōo

Bō ní awadšeo Kristofoi gbekebii
ní abanōame awo Nontšo niyēnii lē yeloi lē atēn
ke amehemo-ke-yeli dšadšemo ye asafo lē hie lē.

CONFIRMATION-BOOK,

used at

the Reception of Christian Children
among the Communicants of the Congregations
of the Basel Evangelical Mission on the Gold Coast;
in the Gā or Akra Language.

1866.

Revised 1874.

Wadšemo gbená.

Wodše šiši ye Nontšo le ní fe níwei ke šikpon le gbei amlí! Amen.

Nye mei ní asumoonye ye Nontšo le mli! Gbekebí ní yo bie ne ní tšō baptisimo le no amená Nyońmo dromo ní yo Iesu Kristo mli le tamowo non kē le ana bakpe ši ye bie ne, koni ameke amehe atšō ame-Nontšo ke yiwalaherelo le ni amekpāń amebaptisimo kpāńmo le ehē ye Kristo asafo ne hie. Atšōame sanekpakpa anokwale le dšogbā, ni ame le walaheremo gbe le; ni agbene amesumoo ni ametaoo ake amená Nontšo dšomo le fē ní enō-hā esafo le, ni ameke Nontšo niyēńń le hū ke ameyiwalaherelo le afe ekome ye anokwale mli. Ake noni amesa amehe ameto, ní amehā mofemo ní biọame amenohiekāmo ní yo amemli le šiši le heto hewo le, amebadšadše wosafo le hemo-ke-yeli ní yo ame hū amemli le ametsō fańń ye Nyońmo ke Kristo asafo ne hie, ni amewo ši ake ameaye amebaptisimo-kpāńmo le no dšogbā. Nohewo le mikpa nyefē fai ye Nyońmo gbei amlí, koni nyeke Kristofoi asuomoo abo gbekebí dšudši ne ahemo-ke-yeli dšadšemo ke šiwō le toi, ni nyedšie nyemusun fē nyesole nyehāame, ake Nyońmo ke Emumo kronkron le awadše niitšumo kpakpa ní eboi ye amemli le ni egbe na!

Wosole!

Woinwei-tše! Otsō baptisimo le no ohe neke gbekebii ne ye bodientše ke obi Iesu Kristo ke Mumo kronkron le nanyobo le mli, ni odroame ni okweame ke-basi be ne, ni ohā amená nano yiwalaheremo le amele: Womikpao fai, hā ešārā obi Iesu Kristo hewo ni oke odromo akwe neke gbekebii ne ano! Hā amehie atše ke yiwalaheremo niilē, ní Omumo kronkron le dromo niikēni le afa ye amemhi, ke nā ke nālē mumo, nāwō ke nyēmo mumo, niilē ke Iehowa gbeyešemo mumo fē, ni owaame ye owiemo niilē ke toibō mli, koni, beni yi ayawula ši le, amená nano wala ye wo-Nontšo Iesu Kristo hewo, mo non ni ke bō ke Mumo kronkron le dši anokwa Nyoimo kome ni hiō ši yeo maütše ke-yasio nano le! Amen!

“Nyoimo hedšole ní fe dfeimō fē le ato nyetsui ke nyedfeimōnii le ye Kristo Iesu mli!” Amen.

Gbekebii ní asumoonye! Agbene nyedšadšea nyehemo-ke-yeli sane le nyetšōa ye Nyoimo ke Kristo asafo ne hie!

(Agbene anō bimoi ní nyie se le abi gbekebii ke-dše klenklenmo le no ke-yaši nagbēmo le no ekome-kome, ni amehāā hetō nakai non; ni fe se le abioame šikome.)

Hemo-ke-yeli Dšadšemo

ni

gbekebii ni abawadšeamo dani amebaye Nontšo le
niyēnii le tšutšu le adšadše atšō asafo le.

1. Bimō: Meni sa ake gbomo abo he modeni titri
ye neke wala ne mli?

Heto: No dsi ake eená nano wala le he anokwa
hienokāmo, take Kristo ke le: "Nyetaoa Nyonimo
mantšeyeli le ke edsale le tšutšu, ni ake nii ni
hiaānye le fē afata he ahānye!" Mat. 6, 33.

2. Ani dsee gbomei fē kwa yo neke hienokāmo ne?

Dsee mokomoko ake dša anokwa Kristonyo keke,
ye Kristo kemo le na, ake: "Dsee mofemo ni
keomi ake: Nontšo, Nontšo! le abote nwei mantše-
yeli le mli; ši moni moni feq mitše ni yo nwei
le suomonanii le." Mat. 7, 21.

3. Namō dšio?

Kristonyo dšimi.

4. Meni no wotšōo wofeo Kristofoi?

Dsee gbomotšo fomō ni Kristofoi fowo le lo yo ni
woke Kristofoi yo le dsi: ši he ni wofeo Kristo
woyefo le ke baptisimo ni akewo woq Kristo mli le.

5. Abaptisi bo hū yē ogbekebiiaši, lo?

Hē, abaptisimi awo Nyoñmo, Tšē lē kē Bi lē kē Mumō kroñkroñ lē gbei amlī. Neke mlihīlē kpe-tenkple nē hewō lē midšie Nyoñmo kome nī dši Tšē lē kē Bi lē kē Mumō kroñkroñ lē yi, nī madalē ši yē benebe lē mli kē-ate nano.

6. Meni dši baptisimo lē?

“Baptisimo dši sakramento (nō kroñkroñ) lo Nyoñmo wiemo kē okadi, noni Nyoñmo, tšē lē, kē Iesu Kristo, ebi lē, kē Mumō kroñkroñ lē nō yeo odase, akē eefe Nyoñmo mōbonalē ehā mo nī abaptisiole lē, nī enumnyam kroññ lē na lē eenō ehe ešai lē fē efalē yē Iesu Kristo hewō, nī ekele fe ebi kē ūwei nī lē fē yelō.”

7. Meni akē-baptisio?

Akē nu kē mumō, yē Kristo kemō lē na akē: “Kedši afoō moko kē-dšee ūwei, kē-dšee nu kē mumō mli lē, enyēñ ebote Nyoñmo mantšeyeli lē mli.” Ioh. 3, 3. 5.

8. Me senamo woyō yē baptisimo lē mli?

Eyeowō anōkwa, akē Nyoñmo edrowō, ekē wōhe ešai efawō, ekewō efe ebii kē nano wala niyelōi, bōni Paulo kē: “Nyoñmo mōbonalē na lē eheryōiwala, akē noni ekewō tšō ehēfomō hedšū kē Mumō kroñkroñ ehēfemō lē mli lē, mo hū nī efōse efie wōnō babao yē Iesu Kristo, wōyiwalaherelō lē, hewō, koni bōni abuwō bem yē lē non edromō hewō lē, wōtšōmō wōfasei hū yē nano wala nōhiekamō lē na. Anōkwa wiemo ne!

Tit. 3, 5-8.

9. Meni Nyoñmo wiemo sa keo akē baptisimo lē dši?

Petro ñmā akẹ: "baptisimọ ní ahereọ wọyiwala ye mli ẹ edsee helo he mūd̄s̄i d̄siemọ; si mon ed̄si heniilẹ kpakpa bimọ ní en̄o-biọ Nyoñmo ye Iesu Kristo šitẹ ẹ hewọ." 1 Petr. 3, 21.

10. Aso belẹ Nyoñmo keo ekpāñ ye baptisimọ kroñkroñ ẹ mli?

Hẹ, si Nyoñmo Ofe ẹ ewomi si, akẹ eefe Nyoñmo ke t̄se drolọ ehāmi; ni mi hū mikwa abonsam ke eniit̄sumoi ke d̄señbā fē, ke d̄señ foñ ne hewō ke het̄s̄omọ, ke helo sed̄i foñ fē, ni misa miñō-fō minọ akẹ masomọ Nyoñmo ke mi-Nont̄s̄o Iesu miwala gb̄īabọ fē.

11. Nohewọ ẹ meni Nyoñmo taoọ ye ohe ye neke baptisimọ kpāñmọ len?

Etaoọ akẹ miyeoḷe anokwa dā akẹ ebi, take boni Nyoñmo hū kweo kpāñmọ ne no ni eyeomi anokwa dā ni eeye esiwoi ẹ fē no pepepe ẹ. Nohewọ ẹ esami akẹ mid̄sieo mimusun̄ mifeo neke kpāñmọ ne ehē dā, si titri ẹ befēbe ní miyaa Nont̄s̄o niyēni ẹ yeli ẹ, ni makwe no no matao mišihile mli masa pe, ni makwa efoñ fē, ke nišāni ni misumọ pi titri ẹ.

12. Belẹ gb̄īabọ ní mei ní amebaptisimọ ẹ se ẹ ní amehio si šin̄n ye hemo-ke-yeli ẹ mli ẹ keke d̄si Kristofoi anokwafoi hewọ ẹ, meni d̄si Nyoñmo no hemo-ke-yeli ẹ?

No d̄si akẹ woleo Nyoñmo, ni woleo ewiemo woyeo, ni wodañole woke wohe fōo eno kwrā.

13. Namọ d̄si Nyoñmo ní ahe eno aye ẹ?

Nyoñmo d̄si mumọ ní aboolẹ, si eye dā, ni eye

20. Eša dsi me?

Eša dsi noni edšaa gbe, alo Nyoñmo mla le notō mọ le. 1 Ioh. 3, 4.

21. Eša sroti enyie yo?

Sroti enyo: klenkleinō le dsi eša ni ake-fowo; noni tia enyo le dsi wodientše wohe-eša ni wofeo.

22. Meni dsi fomon-eša le?

No dsi gbomosu fitemo ni ake-fole le, ke nōfon sedii ni dšedseole le. Ioh. 3, 6: "Noni afo ke-dše helo mli le, helo dsi." D. Ial. 51, 7.

23. Ši meni dsi wodientše wohe-ešai ni wofeo le?

Nofeno ni dše wofomon-eša le mli, mligbe dfeñmōi ke sedii fōdšii dšio, lo hiegbe su ke bañ ke dšenbā, wiemoi ke niitšumōi dšio. Mat. 15, 19: "Tšui mli ni efoñsusumōi, mei-agbē, gblāfitemoi, adfamañboi, dšui, amale-odaseyelii ke musuboi dšeo."

24. Ke afō noni hi femo le, no hū dsi eša, lo?

Hē, no hū dsi eša ši; edšake dšee ake wofō efoñ-femo keke ni Nyoñmo tao ye wodeñ, ši moñ etao ake wofe ekpakpa hū. Iak. 4, 17: "Moni leo ekpakpafemo, ni efee le, eša dsi no hāle."

25. Sroti enyie ni adšaa wodientše wohe-ešai le amli?

Sro gbodšomō-eša ni akwaa afee, ni asañ sro hie-ke-hekāmō eša ni akwaa afeo.

26. Meni dsi gbodšomō-eša?

No dsi ake Kristonyo anokwafō hie kää he ni dšee

kwā ekwa ní eši etšitsi efe eša ko; ši lē ni elee
be alo ehenokwemō, ni tōmō ko ebadšele trukā,
ši nakai tōmō lē doōle ni efaā ehe ni efō femō lē.

27. Ši meni dši hie-ke-hekāmō eša?

No dši ake gbomo le ake noko dši efoñ lē, ni kēle
kwā ekwaā ni ešio etšitsi efeo.

28. Me nyōmowō sawo ye neke ešai ne ahewo?

Nokonoko esaawo, ake dša Nyōnmo mlifū ke fobū,
ke be ne mli nyōmowō foñ srōtoi pi, ke abon-
samiadše nano amanehulū. Rom. 6, 23: "Eša be
nyōmowō dši gbele."

29. Namō edšiewo ke-dše neke amane neñ?

Iesu Kristo ní nō ehe ehā ye mei fē akpōmō hewo
lē. 1 Tim. 2, 5, 6.

30. Namō dši Iesu Kristo lē?

Lē dši Nyōnmo bi ní edši anokwa Nyōnmo ni esa
etšō anokwa gbomo hū ye mokome ní anyēñ mli
agbla leñ.

31. Meni odsadšeo ake oheo oyeo ye Iesu Kristo he?

"Miheo Iesu Kristo, Nyōnmo binu kome ní efo lē
ní dši wo-Nontšo lē no miyeo: moni anōle ho
ke-dše Mumō kronkron leñ, ni oblayo Maria lē
fole; ni ena amanehulū ye Pontio Pilato ying, ni
asenle, egbo, ni afule, ekpleke ši ke-te gbohia-
dše, gbī ní dši gbī ete lē ete ši ekoñ ke-dše
gbohī atēñ; ete űwei, ni eyata ši ye Nyōnmo ni
dši etše ofe lē ninedšurō no; dšei eedše eeba ni
ebakodšo mei ní hie kāmō ke mei ní egboi lē."

32. Meni onō-tšō ake Iesu Kristo dši anokwa Nyoŋmo ní Tšē le fōle ke-dšē nano?

Nmāle kronkron le yeo he odase faññ: atšēole Nyoŋmo dientšē bi kome ní efo, Rom. 8, 32; Ioh. 3, 16; ni asa atšēole "Nyoŋmo ní yo nii fiā no ní adšōole ke-yašio nano le", Rom. 9, 5; ke "anokwa Nyoŋmo ke nano wala le". 1 Ioh. 5, 20.

33. Ši meni Nyoŋmo bi Iesu ne efe alo ená ehāo hewo ní otšēole okpōlo le?

Klénklen le egbe mla mū le fē noyeli na ehāmi, ni asān noni dši enyo le ena amanehülū ni egbo ye seŋmotšo le no ehāmi. Paulo ñmā ake: "Anōle ahā ye wotōmōi le ahewo, ni atele šī ekoñ ye wobembū le hewo." Rom. 4, 25.

34. Meni Kristo ke etoibō ke emanehülū le ená ehāo?

Noni ená ehāmi dši ake ehewo ni Nyoŋmo droŋmi ni eke mihe ešai fē faāmi, ni ebuŋmi bem ake dšalo ke esuomōbi, ni ehāāmi nano wala ke hedšole.

35. Meni oke-nāā nii ní Kristo ebaná le eko?

Mike anokwa hemo-ke-yeli ní hie kää mōo mli.

36. Meni dši anokwa hemo-ke-yeli ne?

No dši ake midšieo mimusuñ mike mihie fōo Nyoŋmo no, ake etšō edromo ke noni Kristo fe ni ená le no eenami mōbo, ni eehemi ake ebi, ni eehāmi nano wala ke hedšole, take boni Kristo ke le ake: "Neke Nyoŋmo sumo dšē le, ake enō

ebi kome ní afole ehā, koni mofemo ní heo eno yeo le hie akakpātā, ši ená nano wala mon. loh. 3, 16.

37. Ani okome onyē oke bodientše ohewale ahe Iesu Kristo no aye, lo?

Dabi, no le ebe mokomoko hewale mli. Etfake "moko nyēn atše Iesu ake Nontšo, ake dša Mumo kronkron le mli." 1 Kor. 12, 3.

38. Meni odsadšeo ake oheo oyeo ye Mumo kronkron le he?

"Miheo Mumo kronkron le no, ke Kristo asafokronkron kome ní yo hefēhe le, meikronkroi le ananyobo le, ke esai fā le, ke helo šitē le, ke nano wala le, miyeo."

39. Kole Mumo kronkron le hū anokwa Nyoñmo dšile hewo ni oheo eno oyeo ne?

Hē, ake Nyoñmo gbei ke esu ke eniitšumoi ke enumnyam hāäle ye ñmāle kronkron leñ.

40. Kedši odše otšni mli ohe noni oke onabu dšadše oke le oye le, me senamo onāā ye neke hemo-ke-yeli ne mli?

Senamo ní mināā dši ake Iesu Kristo hewo ni atšōo neke hemo-ke-yeli ne no abuomi bem ake dšalo ke mokronkron ye Nyoñmo hie, ni anō Mumo kronkron akemi, ní misole mitše Nyoñmo ake mitše, ni miba midšen ye ekitai le ana.

41. Bele me dši klenklen senamo ní onā ye ohemo-ke-yeli le mli?

Mibembū, ake Nyoŋmo ke mihe ešai faāmi, ni ebuo
 Kristo dšale le ehaāmi, ni ewoŋmi edromo le fē ši.

42. Ši me dši senamo ni dši enyo ni oná ye ohe-
 mo-ke-yeli ne mli?

No dši mikronkronfemo ke ehéfemo; etfakeši hemo
 ke yeli no atsōo akeŋmi Mumo kronkron dā, koni
 manyē makpa fai take bi, ni maba midšen boni
 sa Nyoŋmo hie.

43. Meni dši faikpamo le?

Faikpamo le dši ake wotšeo Nyoŋmo ni wobaäle,
 ake ehāwo niikpakpai, alo ake ebadšie efoŋ ye
 wōŋo, ye gbomotšo ke mumo gbefān.

44. Te solemo noni hi fe fē ni tšōwo boni wokpa
 Nyoŋmo fai dšogbaŋ?

Noni Kristo dientše tšōwo eke: "Wotše ni yo ŋwei!
 Ogbei le afe kronkron! omantšeyeli le aba! afe
 noni osumoo ye šikpoŋ le no, take afeo ye ŋwei
 le. Hāwo ŋmene wodā-ŋmā; ni oke wonotōmoŋ
 le afawo, tamō boni woke-faā mei ni tōo wōŋo
 le; ni okewo akaya kā le mli; ši dšiemowo ke-
 dše efoŋ le mli! Ši onō dši mantšeyeli le ke
 hewale le ke anumnyam le ke-yaši nano. Amen."

45. Te wošole ten?

Esa ake wošole ye Nyoŋmo hie ke hiešikāmo ke
 hefamo, tšui mli ke hiegbē hešibā, ke anokwa
 hemo-ke-yeli ke musunđsiemo ye Iesu Kristo
 gbei aml.

46. Ke wošole neke le, me gbe wokweo?

Woyiwalaherelo dšurō le ke ake: "Lelen, lelen!

mikeonye ake nofeno he fai ni nyeakpa tse le ye migbei ano le, eehanye!* Ioh. 16, 23.

47. Si agbene ke Kristonyo mitao aba edsen dso-gba boni sa Nyonmo hie le, te eebale ten?

Dsee noni ledientse esumo lo noni esusuo, ni asan dsee boni dse nen niifemonii fodsi le yo haa; si mon boni Nyonmo sumoo ke boni emla le yo le.

48. Nēgbe Nyonmo tsoowo esuomonanii le ke emla le ye?

Ye ewiemo le mli, take boni anma ye kpainmo momo le ke kpainmo he le wodsi le amla le.

49. Kemomi Nyonmo kita nyoima ni yo mli le!

Eke: "Midsi Iehowa, o-Nyonmo le, ni dsieo ke-dse Mizraim sikpon le no ke-dse nyodsi awe le:

I. Kaná nyoimoi krokomei ye mihie!

II. Kafe amaga ko lo noko ni tamu nii ni yo nwei, lo nii ni yo sikpon le no, lo nii ni yo nu mli ye sikpon le sisi le ohā ohe: kadsa-ame ni kasomgame hu; si mi, Iehowa o-Nyonmo le, mi dsi Mawu awunayelo, ni wo tsemei atomoi anyomo ke-tsoo bii ano ke-yaši yinobii ni dsi ete ke mei ni dsi edse ni nyeomi le ano, ni minaā mei akpei abo ni sumoomi ni amebu mikita le amobo.

III. Kahie Iehowa, o-Nyonmo le, gbei amla yakayaka; si Iehowa ebuu moni hieo egbei amla yakayaka le bem.

IV. Obie ahi hedšomogbi le no, ni ohā ehe atse. Gbii ekpa le otšu nii, ni ofe onii fiā; si gbi

ní d̄s̄i gbi kpawo l̄e d̄s̄i hed̄s̄omogbi h̄a Iehowa,
o Nyoñmo l̄e: no mli l̄e ok̄ats̄u niit̄sumo ko,
bo, lo obinu, lo obiyo, lo owenu, lo oweyo,
lo okoloi, lo ogbo ní yo ogboi l̄e aml̄i; si gbii
ekpa Iehowa n̄o-fe ñwei ke sikpon ke n̄so ke
nof̄eno ní yo amemli, ni en̄o gbi ní d̄s̄i gbi
kpawo l̄e ed̄so ehe; nohewo ni Iehowa d̄so
hed̄s̄omogbi l̄e, ni eh̄a ehe t̄se l̄e.

V. Wo ot̄se ke onye, koni ogbii at̄se ye sikpon
l̄e ní Iehowa, o-Nyoñmo l̄e, h̄año l̄e no.

VI. Kagbe gbomo.

VII. Kabo adfamañ.

VIII. Kad̄su.

IX. Kaye amale odase ye onanyo hewo.

X. Ohie akak̄o onanyo sia no; ohie akak̄o on-
nyo n̄a no, alo ewenu lo eweyo, lo etsina lo
eted̄si, alo noko ní d̄s̄i onanyo n̄o!

50. Meni d̄s̄i kitai nyoñma ne yit̄so?

Ataoo Nyoñmo suom̄o ke nanyo suom̄o ye mli.

Mat. 22, 37-40.

51. Meni d̄s̄i Nyoñmo suom̄o ne?

Suom̄o ní w̄oke-sumoo Nyoñmo l̄e sīsi d̄s̄i ake w̄o-
buole ake ekpakpa fe nof̄eno, w̄oke wot̄sui boõ
ehe, wosusuo ehe d̄a, w̄oleole fe nof̄eno, esaã w̄ohie
fe nof̄eno, w̄oke w̄ohie h̄aüle kwr̄a, ni w̄oboõ ewõ
l̄e he mod̄en.

52. Meni d̄s̄i nanyo suom̄o l̄e?

Nanyo suom̄o ní w̄oke-sumoole l̄e sīsi d̄s̄i, ake d̄see
anokwa keke w̄oyeole, w̄ot̄aole ekpakpa, w̄owieo
wiemoi k̄pakpai w̄ot̄soole, w̄oke mišed̄sem̄o ke
k̄okobo k̄pakpa ke niit̄sumo yeo buaüle ke nii;

ši moñ wõnmeo wõtšui ši wõhää egbõdšomo le hũ,
ni ke efe efoñ le, wõkää ehie bleõ ni wõtaoõ
ešakemo kpakpa ke eferemo.

53. Ke oke nii ne fẽ to oðšenbā he ni otao ošui
mli le, meni oheniilẽ tšõõõ faññ?

Ešõõõmi ake ešafelo kple dšimi ši, ni benẽbe ke
nanõ amane saãmi ake minyõmowõ.

54. Ši ohe ešai ne midõõ, lo?

Hẽ, edõmi ke-dšẽ mitšui mli ake mife eša miši
Nyoñmo, ni mitõ minõkwa bõlo ke kpõlo ke mišẽ-
dšelo kpakpa le nõ, ni miwole mlifũ ke mlila, ni
asan dšee ake ni mihie kpa mihe nõ keke, ši
mihie kã he ni kwã mikwa hũ.

55. Aso õonã Nyoñmo ni owole mlifũ ne dromo
le ekoñ?

Hẽ, keđši mifa mihe ni mitšake mitšui anõkwale
mli le, eehemi ewo mli ekoñ.

56. Meni dši tšuitšakemo?

Tšuitšakemo dši ake wõnää wõhe-ešai ye wõtšuiñ,
ni wõšadšeo wõtšõõ Nyoñmo, ni gbii komei,
keđši he ndšra le, wõšadšeo wõtšõõ gbomei hũ,
ni wõfaã wõhe ye he, ni wõhiõ ni wõfõõ femo,
ni wõsa wõheõ Iesu Kristo wõyeõ, ni wõboõ
wõdšenbā samõ he mõden.

57. Ani enẽmei fẽ mli le ehiaao, ake owõõ ohemo-
ke-yeli hewãle hũ?

Ehiami, etfakẽ hemo-ke-yeli le eyõ ne, gbii komei
efaã ni emli waã ke ekã ke hienõkãmo soññ; ni

gbüikomei hū efaa ni emli waa, ni ūwanedšē,
gbeyešemō ke tšuífā pī futufutuō mli.

58. Meni ake-woō wohemo-ke-yeli hewale ye he-
hiamō mli, ni ašedšeo wōmi ye kā mli titri?

Wōnontšō Iesu Kristo niyēnii le.

59. Meni dši wō-Nontšō Iesu Kristo niyēnii le?

Nontšō niyēnii le dši sakramento (nō kroñkroñ)
ke Nyōnmo wiemo okadi, no mli ni Kristo ūō
egbomotšō ke elá dientše le ekeowo ye abolo ke
wein le non mli, ni enō-mā nō mi ehāwō, ake
woye wohe-ešai fā ke nano wala.

60. Meni Nyōnmo wiemo keō ye Nontšō niyēnii
le ahewō?

“Wōnontšō Iesu, nakai nyō leñ non ní atšō esegbe
le, ekō abolo, ni eda ši, ni ekūmō mli, ni enō-hā
ekaselōi le ni eke: “Nyehea nyeyea, ene dši
migbomotšō ní anō-hā ye nyehewō. Nyefea ene
ni nyenō-kaimi!”

Nakai non hū ewo kpulu le ye niyēnii ase, ni
eda ši, ni enō-hāame eke: “Nyefē nyenua eko;
edšake ene dši milá le ní dši kpānmō hē le nō
le ní anō-fie ši ahānye ke mei pī ye nyehe-ešai
fā hewō le. Nyefea ene, šiiabō ní nyeanu le, ni
nyenō-kaimi!”

61. Meni onáä, oyeo ni onuo ye Nontšō niyēnii
le mli?

Abolo ke wein le mike-yeo Iesu Kristo anokwa
gbomotšō, ni minuo enokwa lá le, take boni
Paulo ke le ake: “Dšomō kpulu le ní wōdšōō le,

ani dsee Kristo lá le nanyobo le ni? Abolo ní wókūmoo le, ani dsee Kristo gbomotšo le nanyobo le ni?" 1 Kor. 10, 16.

62. Namo ni asa Nontšo niyēnii le ato?

Asa ato Kristonyo fē Kristonyo ní nyēo ledientše ehe ekaä ekweo. 1 Kor. 11, 28: "Gbomo aka ledientše ehe, ni neke eye abolo ne eko ni enu kpulu ne eko!"

63. Meni dši modientše mohe kā-ke-kwemo?

No dši ake wotao wodientše wotsui ke woheniile mli ni wokweo boni wotsuitsakemo, wohemo-ke-yeli ke wotoibō hē le yo hāā.

64. Te wokaä wotsuitsakemo wokweo ten?

No dši ake wotao womli wokweo dšogbañ, ake woná wöhe-ešai le wole leleñ, ni wodšadseo wotšō Nyonmo, ni edoowo eyeo wotsui, ni wohio, ni woyeo he nkomo kwrā, lo.

65. Te wokaä wohemo-ke-yeli wokweo ten?

No dši ake wotao wotsuii amli dšogbā wokweo, ake woná Iesu Kristo wole leleñ, ni woke wohie kää eniifemonii, esale ke edromo le keke no, ni titri le ake wobuo Nontšo niyēnii le boni sa, lo.

66. Te wokaä wotoibō hē le wokweo ten?

No dši ake wotao mli wokweo, ake womā no mi leleñ, ake wodše ene no wonye eša ni woše wofō, ni woba wodšeñ boni sa Nyonmo hie, ni wotšō Nyonmo dromo no wohi ši ye Nyonmo ke nanyo anokwa suomo le mli, lo.

67. Me nyōmowō mēo mei ní esaa ni ametaoo amemli anekwee, dāni ameyeo Nontšo niyēnii le?

Nyoñmo kodšomō, ši neke Paulo ka: "Moni yeo ni enuo boni esaa le, kodšomō mon eyeo ni enuo ehāā ehe, edšake ebuu Nontšo le gbomotšo le."

1 Kor. 11, 29.

68. Ši kedši oke tšuitsakemo ye Nontšo niyēnii le, meni onāā ye mli?

Ewoō mihemo-ke-yeli hewale, ešedšeo miheniilē mi, eyeomi anokwa ye mihe-ešai fā hewo, ni ehāā mitšōo suomo ke wala hē hewale no mibaā midšen dšogbañ.

69. Namei ñmēowo Nontšo niyēnii le he gbe?

Mei ní ake Nyoñmo wiemo le dšadšemō-ke-tsōmo niitšumō le ewo ameden le, ni amehie hewale srotōi enyo, no dši ake amehāā mei ní tšakee ametšui le ahe-ešai kaā ši, ni amekē mei ní tšakeo ametšui le ahe-ešai faāame le.

70. Namo ke neke hegbe ne hāāame?

Wōnontšo Iesu Kristo dientše ní ke ekaselōi le ake: "Nofēno ní nyeafi ye šikpoñ le no le, aafi ye ñwei; ni nofēno ní nyeafene ye šikpoñ le no le, afene ye ñwei." Mat. 18, 18: Ni Nontšo Kristo sa eke: "Mei ahe-ešai ní nyeañō faame le, añō-faame; ni mei ahe-ešai ní nyeke-ato le, añō-to." Ioh. 20, 23.

71. Bele meni dši Nontšo niyēnii le yelōi heyelilōi le fē agbena ní saame?

Esa ake wōkaie Nontšo Kristo ke egbele le, ni

wodšieo egbei le yi, ni woke wotšui ke wonii-femonii dale ši. Paulo ke: "Šiiabo ni nyeyeo neke abolo ne ni nyenuo neke kpulu ne hū le, nyedšadšeo Nontšo le gbele le nyetsōo ke-yaa beyino ní eeba." 1 Kor. 11, 26.

72. Tšómomi noni oofe ní oodšadše Kristo gbele le dšogbā!

Beni miyaä Nontšo niyēnii le yeli, ke no se le, esami ake mike hemo-ke-yeli kweo Kristo señ-motšo no gbele le dšogbañ, ni midfēo no fitšofitšo, boni ewa hā miyiwalaherele dšurō le, beni egbe mi ke dšēñ mū le fē he-ešai le, ni ena yiwalahere mo ehāmi ye ledientše egbomotšo afole ke elá šifiemo mli le.

73. Meni fataä neke gbele dšadšemo ke che susumo ne he lolo?

Etfakeši mihe ešai le edsie amane kple ke gbele ní dšra efō mi-Nontšo Iesu no hewo le, esami ake mihie akamē eša he doññ, ši moñ madšo ena foi ni mawyi ehe, ni asañ matsō miyiwalaherele ke kpōlo le nō kwrā, ni mahi ši ni mana amane ni magbo mahā ewō kome, ni ke mikā heni ehii ní mibagbo le, mike hiemē ke nyámō áke: Nontšo Iesu! bo ni mihie kää mihää, bo non mīnää nō mihāa, ni bo non kē magbo mahā: migboō, mihie kāō, onō dšimi kwrā: O Iesu! hāmi nanō wala! Amen.

(Kedši sādši ne ní gbekebiu le hāa hetō ekomekome ne etā le, bele nii ní nyie se ne añō-biamē fē šikome ní amēhā hetō:)

“Gbekebii ní asumoonye! agbene mibinye ye Nontšo le ke Kristo asafó ne ní yé nyedšadšemo le he odase le hie, ake nyeke nyenabu ke nyetsui fē dšadšeo sane kpakpa ní nyeheo nyeyeo ne, ni nyewoo ši ake nyeaye he anokwa ye nyešihile gbii le fē mli, lo?”

Hē, edše wotšui mū le fē mli.

“Nyenkwa abousam ke eniitšumoi fē, take wōn-
dšamoi ke wōntšumoi ke nii, dše neñ hetsōmo ke yaka-
anumnyam ke emli sedinii le, ke helo sedinii hū, ní
nyekadi se ni nyekahā adšedšenye, lo?”

Hē, womikwa fē tfem!

“Nyenwo ši, ake nyeye Nyoñmo. Tše le, ke Bi le,
ke Mumō kroñkroñ le, anokwa ke-wula ši, ni nyebo
ewiemo le toi, ní nyefe esuomōnani, ni nyeke neke hemo
ke yeli ke toibō ne ahi ši, ana amane ke-gboi, lo?”

Hē, wōdšie wōmusuñ fē wōñwo ši, ni Na-
nyoñmo ke Emumō kroñkroñ le dromō ke he-
wale le ye abuwō! Amen.

(Agbene gbekebii le atši aba okplō le hie ekome-
kome, ni osofo le ke eninedšurō afō ameyiteñ
ekomekome ni eke:)

“Wōñwei-tše le ahā Emumō kroñkroñ le niikēni
le afe ehē ye omli ni ehā afa, ní ewo ohemo-ke-yeli le
hewale, ní onyē obō Nyoñmo suomō he mōdeñ, ni onmē
otšui ši ye amanehūlū mli, ni ohie amē nano-wala nohie-
kāmō le he ye wō-Nontšo Iesu Kristo hewō! Amen.”

Nyhāa wosolea!

Nanyoñmo hewalo, tšę mōbonalo! bo okome keke ni odšęo nibii ní hi ni esa ohie fē šiši ye wōnli, owoo hewale ke-gbeo na: wōnkpao fai wōnhā gbekebii ne: mōmō amemli ní awa: hā ní amehi osanekpakpa kroñkroñ le hemo-ke-yeli ke toibō le mli, ní amefe Kristo tšudši ni hie kā: nō Omumo le owoame hewale, ní amekatsō amaletšōmo lo helo sędi ko nō amędšę anokwale ní amegba mli kpō amęke nmeņę ne he; dromame ní amędra ye nii fē mli ye Kristo ní dši wofę woyitšo le he, ni amęše edale afii le ano ye anokwa nā ke dšale ke hetšemō mli! Hā ní amęleo ke wō-Nontšo Iesu Kristo, osuomō bi le, ke Mumō kroñkroñ le dšogbā ke-gbe na, ni amęke wiemo ke dšęnbā aye ohe odase ye ekā mli ye dšęnbii atęn, ni amętsō wō-Nontšo Iesu Kristo nine nō amędšię odromō le yi babao ye asafo le mli! Amen.

Nyeke hedšęle ayaā: nyedši mei ní Nontšo ní fe nwei ke šikpon le edšo le! Amen.

